

А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова

ЛАТИНСЬКА МОВА

ПРАКТИКУМ
для студентів-іноземних громадян
І курсу медичних та фармацевтичних факультетів

2-ге видання, доопрацьоване і доповнене

Запоріжжя
2018

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ**

А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова

ЛАТИНСЬКА МОВА

ПРАКТИКУМ

для студентів-іноземних громадян

I курсу медичних та фармацевтичних факультетів

2-ге видання, доопрацьоване і доповнене

Запоріжжя

2018

УДК 811.124 (075.8)

К90

*Практикум рекомендовано до видання Центральною методичною радою
Запорізького державного медичного університету
(протокол № 2 від 22 листопада 2018 р.)*

Рецензенти:

В.В. Сиволап – д-р. мед. наук, професор, завідувач кафедри пропедевтики внутрішніх хвороб з доглядом за хворими Запорізького державного медичного університету.

К.В. Скакун – канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та зарубіжної літератури Класичного приватного університету (м. Запоріжжя).

Автори-укладачі:

А.К. Куліченко – канд. пед. наук, доцент кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Ю.С. Скрипник – канд. філол. наук, завідувач секції латинської мови, старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

І.О. Хітрова – старший викладач кафедри іноземних мов Запорізького державного медичного університету.

Куліченко А.К.

К90 Латинська мова : практикум для студ.-іноз. гром. І курсу мед. та фарм. ф-тів / авт.-уклад. А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – 2-ге вид., доопрац. і доповн. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. – 96 с.

Практикум призначено для студентів-іноземних громадян І курсу медичних та фармацевтичних факультетів. Його можна використовувати додатково для самостійного опрацювання навчального матеріалу. Зміст практикума відповідає рівню підготовленості студентів.

УДК 811.124 (075.8)

© Куліченко А.К., Скрипник Ю.С., Хітрова І.О., 2018
© ЗДМУ, 2018

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Таблиця 1. Відмінкові закінчення п'яти відмін.....	5
Таблиця 2. Відмінкові закінчення в Nominativus et Genetivus всіх відмінків іменника.....	5
Таблиця 3. Declinatio prima. Femininum.....	6
Таблиця 4. Declinatio secunda. Masculinum.....	6
Таблиця 5. Declinatio secunda. Masculinum et neutrum.....	7
Таблиця 6. Declinatio tertia. Іменники приголосної групи (masculinum).....	8
Таблиця 7. Declinatio tertia. Іменники приголосної групи (femininum).....	9
Таблиця 8. Declinatio tertia. Іменники приголосної групи (neutrum).....	10
Таблиця 9. Declinatio tertia. Іменники голосного і змішаного типу (neutrum).....	11
Таблиця 10. Іменники грецького походження.....	11
Таблиця 11. Declinatio quarta. Neutrum et masculinum.....	12
Таблиця 12. Declinatio quinta. Femininum.....	12
Таблиця 13. Дієслово. Praesens indicativi activi. Imperativus.....	13
Таблиця 14. Conjunctivus praesentis activi et pasivi.....	13
Таблиця 15. Дієслово sum, esse.....	14
Таблиця 16. Основні форми дієслова.....	14
Таблиця 17. Ступені порівняння прикметників.....	15
Таблиця 18. Назва кислот, оксидів.....	16
Таблиця 19. Назви солей.....	17
Таблиця 20. Прийменники.....	17
Пояснення до таблиць.....	18
Вправи.....	21
Список використаної та рекомендованої літератури.....	41
Додатки.....	43
Додаток I. Латинсько-український клініко-анатомічний словник.....	43
Додаток II. Українсько-латинський клініко-анатомічний словник.....	61
Додаток III. Латинсько-український фармацевтичний словник.....	76
Додаток IV. Українсько-латинський фармацевтичний словник.....	88

ПЕРЕДМОВА

Практикум призначено для студентів-іноземних громадян I курсу медичних та фармацевтичних факультетів, які мають розуміти, свідомо і грамотно застосовувати медичні терміни анатоμο-гістологічного, клінічного та фармацевтичного спрямування; вміти аналізувати і утворювати клінічні терміни та розуміти їх зміст; утворювати латинською мовою назви кислот, солей, оксидів, ефірів тощо; вміти виокремлювати у назвах ліків частотні відрізки, знати їх інформацію хімічного, терапевтичного, анатомічного чи фізіологічного характеру; вміти грамотно оформляти латинську частину рецепта; грамотно користуватись рецептурними скороченнями.

Метою практикума є раціональне використання часу, відведеного на аудиторні заняття, позаурочну та самостійну роботу студентів.

Практикум створено відповідно до навчальної програми з латинської мови для медичних університетів й складається з передмови; таблиць; коментарів до таблиць; вправ; словників: латинсько-українського клініко-анатомічного словника, українсько-латинського клініко-анатомічного словника, латинсько-українського фармацевтичного словника, українсько-латинського фармацевтичного словника; списку використаної та рекомендованої літератури. Наведені таблиці ілюструють основні розділи латинської граматики, пов'язаної з медичною та фармацевтичною термінологією. Їх можна застосовувати як для засвоєння нового матеріалу, так і для повторення пройденого. Тож теоретичний матеріал та вправи підібрано та побудовано так, щоб розкрити лексико-граматичну тему, ілюструвати теоретичні положення, сприяти формуванню навичок володіння спеціальною термінологією. Під час виконання вправ здійснюється активізація лексичних одиниць, граматичних структур і відбувається засвоєння реалій у ситуаціях навчального спілкування, формування умінь перекладу фахової термінології.

Послідовність розміщення теоретичного і практичного матеріалу представлено відповідно до принципів сучасної методики викладання спеціальних дисциплін, до яких і належить латина. Під час розробки навчально-методичної праці укладачами було використано джерела теоретичного і фактичного матеріалу, необхідні для вивчення дисциплін «Латинська мова та медична термінологія» й «Латинська мова та фармацевтична термінологія» у закладах вищої освіти МОЗ України.

Практикум є додатковою навчально-методичною працею до основних підручників з дисциплін «Латинська мова та медична термінологія» й «Латинська мова та фармацевтична термінологія» за загальною редакцією Л.Ю. Смольської.

Таблиця 1. Відмінкові закінчення п'яти відмін

Numerus	Singularis					Pluralis				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Declinatio	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Genus Casus	f	n	m f n	mn	f	f	mn	m f n	m n	f
Nom.	-a	-us, -er, -um	різні	-us, -u	-es	-ae	-i, -a	-es,-a (ia)	-us, -ua	-es
Gen.	-ae	-i	-is	-us	-ei	-arum	-orum	-um (ium)	-uum	-erum
Dat.	-ae	-o	-i	-ui, -u	-ei	-is	-ebus	-ibus	-ibus	-ebus
Acc.	-am	-um	-em як (im) Nom	-um, -u	-em	-as	-os, -a	-es, -a (ia)	-us, -ua	-es
Abl.	-a	-o	-em	-u	-e	-is	-is	-ibus	-ibus	-ebus

Таблиця 2. Відмінкові закінчення в Nominativus et Genetivus всіх відмінків іменника

Declinatio	1	2	3	4	5
Genus	f	m n	m n f	m n	f
Nominativus singularis	-a	-er, -us, -um	різні	-us, -u	-es
Genetivus singularis	-ae	-i	-is	-us	-ei
Nominativus pluralis	-ae	-i, -a	-es, -a	-us, -ua	-es
Genetivus pluralis	-arum	-orum	-um	-uum	-erum

**Таблиця 3. Declinatio prima.
Femininum**

Herba, ae f – трава		
Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	herb-a	herb-ae
Gen.	herb-ae	herb-arum
Dat.	herb-ae	herb-is
Acc.	herb-am	herb-as
Abl.	herb-a	herb-is

Приклади:
 clavicula, ae f – ключиця
 femina, ae f – жінка
 scapula, ae f – лопатка
 vertebra, ae f – хребець
 aqua, ae f – вода

Винятки:

oculista, ae m – окуліст
 collega, ae m – товариш
 poeta, ae m – поет
 pharmaceuta, ae m – фармацевт
 pharmasopola, ae m – аптекар

**Таблиця 4. Declinatio secunda.
Masculinum**

Amicus, i m – друг, товариш		
Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	amic-us	amic-i
Gen.	amic-i	amic-orum
Dat.	amic-o	amic-is
Acc.	amic-um	amic-os
Abl.	amic-o	amic-is

Винятки:

virus, i n – вірус
 pinus, i f – сосна
 periodus, i f – період
 bolus, i f – глина
 amygdalus, i f – мигдаль

**Таблиця 5. Declinatio secunda.
Masculinum et neutrum**

Puer, eri m – хлопчик			Verbum, i n – слово		
Casus	Singularis	Pluralis	Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	puer	puer-i	Nom.	verb-um	verb-a
Gen.	puer-i	puer-orum	Gen.	verb-i	verb-orum
Dat.	puer-o	puer-is	Dat.	verb-o	verb-is
Acc.	puer-um	puer-os	Acc.	verb-um	verb-a
Abl.	puer-o	puer-is	Abl.	verb-o	verb-is

Іменники грецького походження на -on – середнього роду: colon, i n – обідкова кишка amnion, i n – амніон, ввідна оболонка ока encephalon, i n – головний мозок skeleton, i n – скелет organon, i n – орган ganglion, i n – ганглій, нервовий вузол	-us	oculus, i m – око musculus, i m – м'яз
	-er	magister, tri m – вчитель
	-um	medicamentum, i n – ліки acidum, i n – кислота

Таблиця 6. Declinatio tertia.
Іменники приголосної групи
(masculinum)

Labor, laboris, m – труд, робота				
Causus	Singularis	Pluralis		
Nom.	labor	labor-es	-o	homo, inis m – людина
Gen.	labor-is	labor-um	-or	orator, oris m – оратор
Dat.	labor-i	labor-ibus	-os	flos, floris m – квітка
Acc.	labor-em	labor-es	-ex	cortex, icis m – кора
Abl.	labor-e	labor-ibus	-es	pes, pedis m – нога
			-er	venter, tris m – живіт

Винятки:

os, oris n – ріт

os, ossis n – кістка

tuber, eris n – бульба

gaster, tris f – шлунок

cor, cordis n – серце

cadaver, eris n – труп

Таблиця 7. Declinatio tertia.
Іменники приголосної групи
(femininum)

Sanitas, atis f – здоров'я				
Cusus	Singularis	Pluraris		
Nom.	sanitas	sanitat-es	-us	salus, utis f – здоров'я
Gen.	sanitat-is	sanitat-um	-as	cavitas, atis f – порожнина
Dat.	sanitat-i	sanitat-ibus	-do	hirudo, inis f – п'явка
Acc.	sanitat-em	sanitat-es	-go	cartilago, inis f – хрящ
Abl.	sanitat-e	sanitat-ibus	-io	solutio, onis f – розчин
			-is	basis, is f – основа
			-s	pars, partis f – частина
			-x	rax, acis f – мир

Виятки:

axis, is m – верхівка

sanguis, inis m – кров

canalis, is m – канал

vas, vasis n – судина

dens, dentis m – зуб

pulvis, eris m – порошок

thorax, acis m – грудна клітина

tendo, inis m – сухожилля

Таблиця 8. Declinatio tertia.
Іменники приголосної групи
(neutrum)

Corpus, oris n – тіло				
Casus	Singularis	Pluraris		
Nom.	corp-us	corpor-a		
Gen.	corpor-is	corpor-um	-en	semen, inis n – сім'я
Dat.	corpor-i	corpor-ibus	-us	corpus, oris n – тіло
Acc.	corp-us	corpor-a	-ur	femur, oris n – стегно, стегнова кістка
Abl.	corpor-e	corpor-ibus	-ut	caput, itis n – голова
			-ma (слова грецького походження)	rhizoma, atis n – кореневище

Винятки:

ren, renis m – нирка

lien, lienis m – селезінка

sal, salis m – сіль

sol, solis m – сонце

aden, enis m – залоза

Таблиця 9. Declinatio tertia.
Іменники голосного і змішаного типу
(neutrum)

Mare, maris n – море					
Casus	Singularis	Pluralis			
Nom.	mare	maria	-e	secale, alis n – жито mel, mellis n – мед animal, alis n – звір exemplar, aris n – екземпляр	
Gen.	maris	marium	-l		
Dat.	mari	maribus	-al		
Acc.	mare	maria	-ar		
Abl.	mari	maribus			

За змішаним типом відмінюються:

1. Рівноскладові іменники жіночого роду на -is, -es: apis, is f; cutis, is f; pubes, is f; auris, is f.
2. Нерівноскладні іменники з закінченням основи на 2 приголосні: pars, partis f; cor, cordis n; dens, dentis m.

Таблиця 10. Іменники грецького походження

Aloe, es f – алое			Rhizoma, atis n – корінь		
Casus	Singularis	Pluralis	Casus	Singularis	Pluralis
Nom.	Aloe	Alo-ae	Nom.	rhizoma	rhizomat-a
Gen.	Alo-es	Alo-arum	Gen.	rhizomat-is	rhizomat-um
Dat.	Alo-ae	Alo-is	Dat.	rhizomat-i	rhizomat-is
Acc.	Alo-en	Alo-as	Acc.	rhizoma	rhizomat-a
Abl.	Alo-e	Alo-is	Abl.	rhizomat-e	rhizomat-is

Basis, is f – основа					
Casus	Singularis	Pluralis			
Nom.	bas-is	bas-es	-is	narcosis, is f – наркоз sepsis, is f – сепсис sinapis, is f – гірчиця tussis, is f – кашель febris, is f – лихоманка	
Gen.	bas-is	bas-ium			
Dat.	bas-i	bas-ibus			
Acc.	bas-im	bas-es			
Abl.	bas-i	bas-ibus			

**Таблиця 11. Declinatio quarta.
Neutrum et masculinum**

Fructus, us m – плод				
Casus	Singularis	Pluralis		
Nom.	fruct-us	fruct-us	-us -u	spiritus, us m – спирт casus, us m – випадок usus, us m – застосування gradus, us m – ступінь cornu, us n – ріг genu, us n – коліно
Gen.	fruct-us	fruct-uum		
Dat.	fruct-ui	fruct-ibus		
Acc.	fruct-um	fruct-us		
Abl.	fructu	fruct-ibus		

Винятки:

Quercus, us f – дуб;

manus, us f – кисть руки.

Іменники: arcus, artus, partus, quercus в Dat., Abl. Pl. приймають закінчення -ibus.

**Таблиця 12. Declinatio quinta.
Femininum**

Res, rei, f – річ				
Casus	Singula ris	Pluralis		
Nom.	res	res	-es	fides, ei f – віра, довіра scabies, ei f – короста rabies, ei f – сказ species, ei f – вид, сорт, збір
Gen.	rei	rerum		
Dat.	rei	rebus		
Acc.	rem	res		
Abl	re	rebus		

Винятки:

dies, ei m – день

meridies, ei m – середа

Іменник: dies, ei в значенні «термін» – жіночого роду: dies constituta.

**Таблиця 13. Дієслово
Praesens indicativi activi. Imperativus**

		Conjugatio prima	Conjugatio secunda	Conjugatio tertia	Conjugatio quarta
Sing.	I	sign-o	misce-o	divid-o	audi-o
	II	signa-s	misce-s	divid-i-s	audi-s
	III	signa-t	misce-t	divid-i-t	audi-t
Plur.	I	signa-mus	misce-mus	divid-i-mus	audi-mus
	II	signa-tis	misce-tis	divid-i-tis	audi-tis
	III	signa-nt	misce-nt	divid-u-nt	audi-u-nt

Imperativus

signa!	misce!	divide!	audi!
signate!	miscete!	dividite!	audite!

Таблиця 14. Coniunctivus praesentis activi et passivi

Infinitivus		Activum	Passivum
Conjugatio Prima:	signāre	signe-t	signe-tur
		signe-nt	signe-ntur
Conjugatio Secunda:	miscēre	miscea-t	miscea-tur
		miscea-nt	miscea-ntur
Conjugatio Tertia:	dividēre	divida-t	divida-tur
		divida-nt	divida-ntur
Conjugatio Quarta:	audīre	audia-t	audia-tur
		audia-nt	audia-ntur

Таблиця 15. Дієслово sum, esse

Indicativus praesentis			Conjunctivus praesentis		
1.	sum	sumus	1.	sim	simus
2.	es	estis	2.	sis	sitis
3.	est	sunt	3.	sit	sint

	English	Francais	Deutch	Старосл.	Санскрит
1.	I am	Je suis	Ich bin	кшъ	[asmi
2.	You are	Tu es	Du bist	ней	As i
3.	He (she, it) is	Il (elle) est	Er (sie, es) ist	нстъ	A'sti
1.	We are	Nous sommes	Wir sind	ншъ	Smah
2.	You are	Vous etes	Ihr seid	кете	Stha
3.	They are	Ils (elles) sont	Sie sind		Santi]

Таблиця 16. Основні форми дієслова

	Praesens	Perfectum	Supinum	Infinitivus
1	orno	ornavi	ornatum	ornare
	do	dedi	datum	dare
2	habeo	habui	habutum	habere
	doceo	docui	doctum	docere
3	ago	egi	actum	agere
	scribo	scripsi	scriptum	scribere
4	audio	audivi	auditum	audire
	sentio	sensi	sensum	sentire

Таблиця 17. Ступені порівняння прикметників

Види	Gradus positivus	Gradus comparativus	Gradus superlativus
Регулярні	longus, a, um	longior, ius	longissimus, a, um
	simplex, icis	simplicior, ius	simplicissimus, a, um
Основа на -r	asper, era, erum	asperior, ius	asperrimus, a, um
	celer, eris, ere	celerior, ius	celerrimus, a, um
Основа на -lis	facilis, e	facilior, ius	facissimus, a, um
Аналітична форма	necessarius, a, um	magis necessarius, a, um	maxime necessarius a ,um
Суплетивна форма	bonus, a, um	melior,	optimus, a, um
	malus, a, um	pejor, ius	pessimus, a, um
	magnus, a,um	major, majus	maximus, a, um
	parvus, a, um	minor, minus	minimus, a, um
	multus, a, um	plus	plurimus, a, um

Хімічна номенклатура
Таблиця 18. Назва кислот, оксидів

Acidum, i n + прикметник

Категорії	Українська номенклатура	Nominativus singularis	Genetivus singularis	Приклади
Кисневі кислоти	-на -ова -єва	-ic+um	-ic-i	Sulfuricum Сірчана (Сульфатна)
	-іста/иста -ітна	-os+um	-os-i	Sulfurosum Сірчиста (Сульфітна)
Безкисневі кислоти	-істоводнева -идна	hydro + основа +ic + im	-ic-i	Hydrosulfuricum сірководнева

Назви оксидів: елемент (Gen) + oxydum, i n
 peroxydum, i n
 hydroxydum, i n

Наприклад: Zincі oxydum – окис цинку
 Magnesii peroxydum – переокис магнію

Таблиця 19. Назви солей

Катіон (gen) + аніон (nom)

	Українські суфікси	Nominativus singularis	Genetivus singularis	Приклади
Солі оксигеновмісні	-ат	-as	-atis	sulfas – сульфат
	-іт	-is	-itis	sulfis – сульфіт
Солі безоксигенові	-ід	-id(um)	-idi	sulfidum – сульфід

Основні солі: sub+основа+as

Bismuthi subnitras

Кислі солі: hydro + основа + as

Natrii hydrocarbonas

Натрієві і калієві солі: речовина (Nom) + natrium (kalium) Sulfacylum-natrium

Таблиця 20. Прийменники

3 ACCUSATIVUS	3 ABLATIVUS
ad – до, для, при ante – перед, до contra – проти per – через, post – після, позаду	a, ab – від, з , зі сторони cum – з, разом з de – про ex – із sine – без

3 ACCUSATIVUS ET ABLATIVUS

in – в, на Асс. (на питання (куди?)); in ampullam – в ампулу)

Abl. (на питання (де?)); in ampulla – в ампулі)

sub – Асс. (на питання (під що?)); sub linguam – під язик)

Abl. (на питання (під чим?)); sub lingua – під язиком)

ПОЯСНЕННЯ ДО ТАБЛИЦЬ

Частіше за все наступна таблиця є продовженням попередньої і охоплює одну граматичну тему.

Таблиця 1. – Загальна таблиця відмінкових закінчень

Таблиця 2. – На допомогу студентам медичних факультетів: *Nominativus et Genetivus*.

Таблиці 3-12. – Привертають увагу до трьох основних моментів розділу «Іменник»:

1. Словникова форма;
2. Відмінкові закінчення;
3. Винятки з правил про рід.

Таблиця 3. – Використовується в темі «Прикметник». Під час вивчення термінологічної лексики слід звернути увагу на використання неузгодженого означення. Воно виражається родовим відмінком і ставиться після означного слова. Перекладається за допомогою прикметника: *aqua Menthae* – м'ятна вода; *vena portae* – воротна вена.

Якщо це назва хімічного елемента, лікарського засобу або лікарської рослини, пишуть з великої літери: *tinctura Convallariae* – настоянка конвалії; *pasta Zinci* – цинкова паста.

NB! Неузгоджене означення ставиться у множині, коли виражає поняття кількості:

- massa pilularum* – пілюльна маса;
- oleum Amygdalarum* – мигдальне масло;
- oleum Persicorum* – персикове масло;
- oleum Olivarum* – оливкове масло.

Запам'ятайте назви пакування лікарських засобів: *ampulla*, ae f; *charta*, ae f; *lagona*, ae f; *olla*, ae f, *scatula*, ae f.

Таблиця 4. Назви дерев у латинській мові жіночого роду, оскільки давні народи бачили в деревах, які плодоносять, божества жіночого роду: *Alnus*, i f – ольха; *Crataegus*, i f – глід; *Juniperus*, i f – ялівець; *Eucalyptus*, i f – евкалипт; *Pinus*, i f – сосна.

Слова: *bolus*, i f, *crystallus*, i f та *periodus*, i f – грецького походження.

Таблиця 5. Продовження таблиці 4. Звернути увагу на:

1. Особливості іменників з закінченням на -eg
2. Особливості слів середнього роду.
3. Іменники грецького походження на -on.

Іменники на -eg відмінюються як іменники на -us, але у більшості з них випадає буква -e (наприклад *вітер* – вітру).

Загальне правило середнього роду для всіх іменників: *Nominativus et Accusativus* співпадають. Більшість назв лікарських засобів мають закінчення *-um* у *Nom. Sing.*

Таблиці 6-9. Основні моменти таблиць:

1. Закінчення іменників третьої відміни чоловічого роду у *Nom. Sing.*
2. Словникова форма іменників третьої відміни
3. Відмінкові закінчення
4. Винятки

Закінчення чоловічого роду краще запам'ятовується у такому порядку:

З о: *-o, -or, -os*

З е: *-ex, -er, -es.*

Словникова форма нерівноскладових іменників має закінчення в *Gen. Sing.* з додатковим складом :

cortex, icis m – кора.

Провідміняти іменник можна після визначення основи у *Gen. Sing.*:

Nom. cortex

Gen. corticis

Існують три типи відмін: голосний, приголосний, змішаний.

До голосного типу належить більшість нерівноскладових іменників трьох родів (див. табл. 6, 7, 8)

До голосного типу належать іменники середнього роду з закінченнями *Nom. sing. -e, -al, -ar* (табл. 9).

До змішаного типу належать рівноскладові іменники жіночого роду на *-is, -es*, а також нерівноскладові іменники з закінченням основи на дві і більше приголосних. Вони мають закінчення *-ium* в *Gen. Pl.*

Винятки: *Piper, Piperis n* – перець; *Papaver, Papaveris n* – мак; *mater, matris f* – мати, мозкова оболонка (*dura mater* – тверда; *pia mater* – м'яка; *arachnoidea (mater)* – павутинна мозкова оболонка); *Menyanthes, idis f* – бобівник (родова назва).

Таблиця 10. У процесі розвитку латинська мова залишила багато грецьких слів (грецизмів). Деякі з них залишили грецькі закінчення. Запам'ятайте іменники на *-e*, першої відміни. У *Gen. Sing.* мають закінчення *-es*:

Hipporphae, es f – обліпіха;

Kalanchoe, es f – каланхое;

Chole, es f – жовч.

Іменники III відміни середнього роду на *-ma* (*rhizoma, atis n* мають закінчення *-is* в *Dat.* та *Abl. Pl.* Іменники на *-sis* мають закінчення у *Acc. Sing. -im*, у *Gen. Pl. -ium*, у *Abl. Sing. -i*.

Таблиця 11-12. Ілюструють іменники IV-V відміни.

Таблиці 13-16. Складають розділ «Дієслово».

Таблиця 13. – Ілюструє відмінювання дієслів в *praesens indicativi activi*.

Латинські дієслова не мають особ. На число і особу вказують закінчення: закінчення -o на I особу однини: signo – я визначаю. У таблиці є дві форми наказового способу sing. и pl. Signa! – визнач; Signate! – визначте.

NB! Заперечення визначається словом *poli* – не бажаю:

poli audire (Infin) – не слухай; *nolite audire* (Infin) – не слухайте.

Таблиця 14. Ілюструє утворення *Conjunctivus praesentis activi et passivi*.

Кон'юнктив виражає відношення того, хто говорить до факту або дії в медичній термінології використовується *Conjunctivus Imperativus*, який визначає наказ: це III особа *Conjunctivus praesentis passivi singularis et pluralis*.

Misceatur! – Змішати! Хай буде змішано! *Dentur tales doses numero 10* – Видати такі дози кількістю 10.

NB! Запам'ятайте вирази: *Misce, (ut) fiat (fiant) + Nominativus*. Змішай, хай утворюється ... *Misce, fiat pulvis* (порошок).

Таблиця 15. – Дає можливість поставити латинське дієслово «esse» згідно з дієсловами в англійській, французькій, німецькій, старослов'янській мовах та санскриті. В українській залишилось тільки в III особі: *medicus est* – я лікар *medice sumus* – ми лікарі. *Crataegus arbor est*. Глід – є дерево.

Таблиця 16. У медичній термінології використовується тільки дві основні форми: *Praesens et Infinitivus*.

Таблиця 17. Ступені порівняння прикметників *Positivus, Comparativus, Superlativus*.

NB! Запам'ятайте прикметники в *comparativus*, які мають значення *positivus* в ботанічній та анатомічній номенклатурах:

major, majus – великий

minor, minus – малий

superior, superius – верхній

inferior, inferius – нижній

anterior, anterius – передній

posterior, posterius – задній

Напр.: *Plantago major* – подорожник великий і *foramen superius* – верхній отвір.

Таблиці 18-19. Утворення латинських назв кислот, оксидів та солей.

Таблиця 20. Прийменники найбільш вживанні в медичній термінології.

Запам'ятайте найвживаніші рецептурні вислови:

Ex tempore – за вимогою

In tabulettis – в таблетках

In vitro – в темній склянці

Per os – через рот

Per rectum – через пряму кишку

Per se – в чистому вигляді

Pro auctore – для автора

Pro me – для мене

Pro die – добова доза

Pro narcosi – для наркозу

Pro inhalatione – для інгаляції

Pro roentgeno – для рентгена

ВПРАВИ

I ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Провідмініайте словосполучення:

sutura squamosa – лускатий шов, planta medicata – лікарська рослина, tinctura aetherea – ефірна настойка, Aloe pulverata – порошкоподібний сабур, Mentha piperita – перцева м'ята, rharpe chirurgica – хірургічний шов.

2. Перекладіть словосполучення і визначте граматичні форми слів:

arteria transversa, arteria sigmoidea, bursa profunda, concha auriculae, arteria coronaria dextra, arteria hepatica propria, glandula mucosa, fascia infraspinata, vena profunda linguae, aqua Amygdalarum, aqua Menthae, tinctura Chinae, Mentha piperita, cera flava, lamina propria mucosa, glandulae gastricae propriae, fovea pterygoidea, pasta stomatologica, chole medicata conservata.

3. Виокремте суфікси і поясніть їх значення:

capsula, venula, tinctura, junctura, tubula, arteriola, structura, palpebra, doctrina, fissura, lingua, fossula, patella, clavicula, foveola, subula, fractura, mixtura, protuberantia, scientia.

4. Утворіть іменники зі зменшувальним значенням за допомогою суфіксів а) -ul б) -ol:

а) cella, ae f – клітина, vena, ae f – вена, vesica, ae f – міхур, tuba, ae f – труба, membrana, ae f – перетинка, lingua, ae f – язик, pila, ae f – м'яч.

б) fascia, ae f – фасція, area, ae f – поле, arteria, ae f – артерія, filia, ae f – дочка, bestia, ae f – тварина.

5. Утворіть іменники, які означають результат дії, від дієслівної основи супіна:

tingo, tinctum, ere – фарбувати; committo, comissum, ere – з'єднувати; contraho, contractum, ere – стягати; frango, fractum, ere – ламати.

6. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Lingua Latlna in medicina necessaria est. 2. Invia est in medicina via sine lingua Latina. 3. Lingua Latlna in terminologia anatomica, clinica et in pharmacologia adhi-betur (вживається). 5. Discite (вивчайте) linguam Latinam. 6. Suturae variae sunt. 7. Forma suturarum est: sutura dentata, sutura squamosa, sutura incisiva, sutura lambdoidea, sutura mediana, sutura plana, sutura serrata, sutura transversa.

B. 1. Multae plantae in medicina adhibentur (використовується): Tilia, Thea, Valeriana, Chamomilla, Belladonna, Althaea, China, Gentiana, Glycyrrhiza, Ipecacuanha, Rosa canina, Mentha piperita, Salvia, Urtica, Viola et ceterae. 2. Pharmacopolaе in officinis e materiis medicatis tincturas, mixturas, pilulas, tabulettas, capsulas formasque medicinarum varias praeparant (готують).

7. Перекладіть латинською мовою:

пілюльна маса, валеріанова настойка, гірка крапля, довге ребро, серединний піднебінний шов, складка лівої порожнистої вени, слизова оболонка язика, щільна губчата речовина, таблетки бромкамфори, гірчичники, ребра справжні і несправжні, куприкові хребці.

8. Перекладіть латинською мовою:

1. Вирізка лопатки. 2. Перелом лопатки, ключиці і хребців. 3. Щелепно-під'язикова лінія знаходиться в нижній щелепі. 4. Краплі настойки валеріани. 5. М'ятна настойка (настойка м'яти). 6. Дистильована вода необхідна в аптеці. 7. Окуліст є в клініці.

9. Перекладіть українською мовою:

1. Praescribe Tincturam Cimicifugae contra hypertoniam. 2. In officinis Oleum (олія) Hippophaes est. 3. Filtra Tincturam Aloes per chartam. 4. Da aegrotae praeparatum (препарат) choles. 5. Coque et bibe Coffeam ad hypotoniam. 6. Cura aegrotam herba Hierochloes.

10. Перекладіть латинською мовою:

1. Збирайте траву зубрівки! 2. Алое, каланхое й обліпіха – рослини. 3. При гіпертонії вари траву рути! 4. В аптеках бувають препарати (praeparata) жовчі.

11. Утворіть складні терміни за допомогою поданих терміноелементів:

a) **aden-** (-tomia, -ectomy, -scopia, -pathia, -algia);

blephar- (-scopia, -plegia, -algia, -rrhagia);

gloss- (-rrhagia, -ectomy, -algia, -plegia);

hist- (-logia, -rrhaphia, -therapia);

phleb- (-rrhagia, -rrhaphia, -tomia, -algia).

b) **-algia** (cholecyst-, gloss-, cyst-, blephar-);

-ectomy (aden-, gastr-, phleb-);

-logia (hist-, bi-, physi-, cyt-);

-rrhaphia (blephar-, phleb-, verat-, gloss-);

-scopia (cyst-, aden-, phleb-, cholecyst-).

12. Перекладіть латинською мовою:

грижа спинного мозку, збільшення вмісту води в крові, розтин вени, захворювання жовчного міхура, слюзотеча, патологічна гістологія, рентгенографія вен, розширення вен, оперативне утворення фістули жовчного міхура, наука про будову, розвиток і функції клітини, слюнотеча, біль в язиці, розтин рогової оболонки.

II ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Провідмініяйте словосполучення:

oculus humanus – людське око, periodus critica – критичний період, paediatер peritus – досвідчений педіатр, ventriculus dexter – правий шлуночок.

2. Перекладіть словосполучення і визначте граматичні форми:

musculus deltoideus, sulci arteriosi, nervus transversus, bronchus sinister, sulci tympanici, sulcus nervi, condylus humeri, angulus ventriculi, nervus hypogasticus dexter, nodi lymphatici gastrici sinistri, tinctura Strophanthi, tinctura Strychni, herba Hyoscyami nigri, sirupus Cerasi, gemmae Pini, sirupus Rubi idaei.

3. Узгодіть прикметники з іменниками і перекладіть українською мовою:

ventriculus (dexter, tra, trum; sinister, tra, trum), musculus (obliquus, a, um; transversus, a, um), morbus (chronicus, a, um), periodus (criticus, a, um), virus (mortifer, fera, ferum), paediatер (peritus, a, um), crystallus (magnus, a, um), puer (aegrotus, a, um), lobus (dexter, tra, trum; sinister, tra, trum), methodus (bonus, a, um).

4. Виокремте терміноелементи, визначте їх значення, перекладіть терміни українською мовою:

ophthalmorrhagia, ophthalmoscopia, myotomia, dysphagia, myodynia, neuropathia, rhinoscopia, nosologia, pathologia, gastralgia, neurotonia, dysopsia, (o)esophagorrhagia, logopaedia rhinoplastica, gastropexia, myelomalacia, dystrophia, cytopenia, omphalorrhagia, trichalgia, hypnosis, lithotomia, topalgia, psychiatер, gastropexia, spasmophilia, rhinorrhagia.

5. Перекладіть терміноелементи:

боязнь: водобоязнь, боязнь захворювання;

розтин: розтин м'яза, розтин нерва, розтин шлунка, розтин жовчного міхура;

кровотеча: кровотеча з ока, носова кровотеча, венозна кровотеча.

хвороба: захворювання м'язів, захворювання нервів, хвороба очей, хвороба носової порожнини, хвороба шлунка.

6. Складіть терміни з поданими значеннями:

наука, яка вивчає форму і будову організму; розлад живлення; наука про психічні хвороби; біль в пальцях; опис місця знаходження органів; обстеження бронхів спеціальним інструментом.

7. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Numerus musculorum organismi humani magnus est. 2. Forma musculorum etiam varia est: sunt musculi lati, longi, externi, interni, profundi et ceteri. 3. Collum, exempli causa, non solum musculos habet, sed etiam nervos et organa cetera. 4. Musculi dorsi varii et multi sunt, exempli causa, musculus trapezius, musculus rhomboideus ceterique. 5. Musculus trapezius latus est. 6. Musculi fasciis cinguntur. 7. Fasciae in fascias proprias et fascias subcutaneas dividuntur.

B. 1. Aegroti saepe sirupos sumunt. 2. Sirupos compositos plerumque e succis praeparamus. 3. Sirupus Rubi idaei e succo Rubi idaei purificato et e saccharo constat. 4. Sirupos et succos in Iocis siccis, frigidis saepeque fuscis conservant.

9. Перекладіть латинською мовою:

1. Довгий період хронічної хвороби. 2. Висипний тиф – заразне захворювання. 3. Візьми малинового сиропу скільки треба. 4. Зберігай настоянку в темному місці. 5. Середній піднебінний нерв. 6. Товариші вивчають м'язи і нерви очей і носа.

10. Провідмініайте словосполучення:

palatum durum – тверде піднебіння, ligamentum flavum – жовта зв'язка, organon internum – внутрішній орган.

11. Перекладіть словосполучення і визначте граматичні форми:

tuberculum caroticum, ligamenta transversa, atrium sinistrum, ganglion pterygopalatinum, cavum tympani seu cavitas tympanica, dorsum linguae, manubrium sterni, rima vestibuli, ligamentum arcuatum mediarium, extractum purum, Magnesium ascorbicum, oleum Vaselini, unguentum Hydrargyri cinereum, folium Hyoscyami, oleum Persicorum.

12. Виділіть іменникові суфікси і поясніть їх значення:

ventriculus, Anaesthesinum, circulus, Corvalolum, bronchiolus, sulfidum, aquarium, alcoholismus, Analginum, ligamentum, laboratorium, iodidum, bromidum, malleolus, brachium, ornamentum, Strychnium.

13. Виокремте терміоеlementи, визначте їх значення, перекладіть терміни українською мовою:

encephalalgia, blepharoplegia, encephalomalacia, symblepharon, blepharorrhaphia, myeloblastus, histologus, oxygenotherapia, lithotomia, enterolithus, enteropexia, pharmacologus, pharmacologia, syndesmologia, proctalgia, rectosopia, paediatier, toxicophobia, dactylospasmus.

14. Перекладіть терміоеlementи й утворіть за їх допомогою складні терміни:

камінь: слюнный камінь, камінь сечового міхура, венoзний камінь, камінь у носовій порожнині;

судорога: судорога шлунка, судорога пальця, спазм сечового міхура, спазм вени.

15. Перекладіть латинською мовою:

методи лікування за допомогою ліків, розм'якшення головного мозку, обстеження прямої кишки, зародок нерва, кишкова кровотеча, хворобливий стан нервів, наука про захворювання нервової системи, наявність токсинів у крові, страх отруєння; під праве око, від венoзної борозни, з уздечки язика, для слухового органа, в порожнині черепа, мазь для очей, ліки в капсулах.

16. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Multa verba anatomica Graeca sunt, ut rhaphe, encephalon, organon, colon ceteraque. 2. Radius et ulna sceletum antebrachii formant. 3. Interdum suturam lingua Graeca raphen nominamus. 4. Chirurgi instrumenta sunt scalpellum et trepanum. 5. Ganglia sunt: ganglion acusticum, cardiacum, cervicothoracicum seu stellatum, oticum, tympanifcum, splanchncum.

B. 1. Graecis multa vocabula pharmaceutica habemus, ut pharmacon, pharmacologia, pharmacopoea ceteraque. 2. Bromum (Br), Chlorum (Cl), Phosphorus (P), Oxygenium (O), Hydrogenium (H), Hydrargyrum (Hg), Morphlnum, Balsamum, bacterium, microscopium, microorganismus sunt vocabula Graeca. 3. Apotheca laboratorium galenicum et laboratorium analyticum habet. 4. In laboratorio galenico sirupos, aquas aromaticas medicinarumque formas varias praeparamus.

17. Перекладіть українською мовою:

1. Baccae Sambuci autumnno maturescunt. 2. Aegroti sirupos et succos bibunt. 3. Pilulae et boli in officinis a pharmaceutis praeparantur. 4. Forma pilulas numero triginta et da aegro. 5. Puer mixturam cum sirupo Rubi idaei ante somnum sumit. 6. Medicus guttas Strophanthi aegroto dat. 7. Chamomilla campis agrisque passim crescit. 8. Baccae Juniperi autumnno colliguntur et siccantur. 9. Eucalyptus passim in Caucaso crescit. 10. In medicina bolus forma pastarum adhibetur.

18. Перекладіть латинською мовою:

1. Хлопці збирають ягоди ялівцю. 2. Фармакопея описує різні сиропи. 3. Видай хворому сік з ягід журавлини! 4. Налий сироп у пляшку! 5. Сиропи описано у фармакопеї.

III ВІДМІНА ІМЕННИКІВ ЧОЛОВІЧИЙ РІД

1. Узгодьте прикметники з іменниками і перекладіть українською мовою:

mater (durus, a, um), dolor (acutus, a, urn), quies (absolutus, a, um), pes (dexter, tra, trum), homo (sanus, a, um), tuber (parvus, a, um), gaster (aeger, gra, grum), Papaver (somniafer, fera, ferum), Aether (aethylicus, a, um), saapo (medicatus, a, um), os (zygomatikus, a, um).

2. Від поданих дієслів утворіть іменники з суфіксом -or, перекладіть українською мовою:

flecto, flexi, flexum, flectere – згинати; deprimo, depressi, depressum, deprimere – опускати; roto, rotavi, rotatum, rotare – обертати; levo, levavi, levatum, levare – піднімати; provideo, providi, provisum, providere – передбачати, заготовляти; inhalo, inhalavi, inhalatum, inhalare – вдихати; indico, indicavi, indicatum, indicare – вказувати, відбивати.

3. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Sceleton hominis ex ossibus variis constat. 2. Musculus depressor angulioris. 3. Musculi levatores costarum longi. 4. Musculi in abductores, adductores, depressores, levatores, flexores, extensores, rotatores et ceteros dividuntur. 5. Medicamenta praecipue per os sumuntur. 6. In ossibus substantiae compactae et spongiosae sunt. 7. Hominibus aegrotis quies necessaria est. 8. Sudor frigidus signum morbi est. 9. Parietes ventriculi.

B. 1. Papaver somniferum et Piper nigrum ut medicamenta adhibentur. 2. Extractum Viburni fluidum ex cortice Viburni opuli praeparatur. 3. Liquor Burovi seu liquor Aluminium subacetatis. 4. Extractum Polygoni hydropiperis fluidum. 5. Tabulettae carbonis activati coloris nigri sunt. 6. Liquor ad clavos. 7. Carolus Linnaeus Nomenclaturae binominalis internationalis in sermone Latina conditor est.

4. Перекладіть анатомічні терміни латинською мовою:

пальці стопи, верхівка легені, кістки пальців стопи, м'язи-підіймачі ребер, глибокий м'яз-згинач пальців, серцева вирізка лівої легені, тверда оболонка головного мозку.

5. Перекладіть латинською мовою:

1. Каверна знаходиться (є) у верхівці лівої легені. 2. Дай хворому ліки через рот. 3. Ліки виготовляються з кори дерев, листків і квітів. 4. Перелом кісток пальців стопи.

6. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Liquor Ammonii anisatus remedium internum est, in mixturis praescribitur. 2. Penicillium fungus est mucoris. 3. Alia medicamenta per os, alia per rectum inducuntur. 4. Extractum Polygoni hydropiperis fluidum remedium haemostaticum est. 5. Succus lacteus Papaveris somniferi ed aerem spissatus Opium a verbo Graeco opos (succus) vocatur. Opium remedium analgeticum est. 6. In floribus Cinae Santoninum continetur. 7. Cortices colore sunt: fusci, cinnamomei, albi et cereti. 8. Betula verrucosa est arbor alta cum cortice albo. 9. Aether cum aqua non miscetur. 10. Aer purus hominibus aegrotis necessarius est. 11. Flores Convallariae odorem aromaticum et saporem amarum habent. 12. Bacteria in terra, in aqua, in aere inveniuntur. 13. Carbo activatus forma tabulettarum etiam «Carbolenum» nominator.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Етиловий ефір – прозора рідина із своєрідним запахом і їдким смаком. 2. Приготуй відвар кори крушини! 3. Лікар слухає легені і серце хворого, згодом приписує хворому хороші лікарські засоби. 4. Праця зміцнює людину. 5. Снотворний мак, гірчак перцевий, чорний перець, лікарське мило застосовують у медицині.

8. Перекладіть українською мовою:

1. Pulmōnes sunt organa respiratoria. 2. Pulmo dexter in tres (три) plerumque lobos discernitur; pulmo sinister in duos (дві) lobos discernitur. 3. Inflammatio pulmōnum

pneumonia nominātur. 4. Sudor frigīdus morbi singum est. 5. Hippocrātes merīto pater medicīnae apellātur.

9. Перекладіть українською мовою:

1. Верхівка правої легені. 2. М'яз-згинач і м'яз-розгинач великого пальця руки. 3. Каверна знаходиться у верхівці лівої легені. 4. Хрящі гортані. 5. Стінки черепа. 6. Насіння квітів. 7. Таблетки кореня ревеня. 8. Ліки даються хворим переважно через рот.

ЖІНОЧИЙ РІД

1. Перекладіть терміни українською мовою:

vagina fibrosa tendinis, pars optica tendinis, tuberositas deltoidea humeri, articulatio sacroiliaca dextra, axis bulbi externus, cartilago septi nasi, phalanges digitorum pedis.

2. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Sanguis natura calidus et humidus est, colore ruber, qualitate dulcis (Hippocrates). 2. Haemothorax est congestio sanguinis in cavo pleurae. 3. Examinatio aegrotorum constat ex interrogatione, auscultatione, palpatione, percussione analysibusque variis. 4. Concide, contunde et in pulverem tere. 5. In cavitate thoracis pulmones siti sunt. 6. Per laryngem et tracheam aer in pulmones intrat. 7. Ossa inter se ligamentis et cartilaginosis iunguntur.

B. 1. Cortices, folia floresque variarum plantarum ad curationem aegrotorum adhibentur. 2. Ex capitibus immatunis Papaveris somniferi Opium paratur. 3. Chloroformium et Aether sulfuricus in operationibus adhibentur. 4. Sunt multa praeparata pharmaceutica ut pilulae, pulveres, emulsiones, injectiones, mucilines, solutiones et cetera. 5. Ex amylo Tritici mucilago praeparatur.

3. Перекладіть анатомічні терміни латинською мовою:

барабанна частина, венозна кров, складний суглоб, вирізка підшлункової залози, хрящі гортані, зовнішнє вухо, середня фаланга, верхівка кореня зуба, кісткова частина, поперечний м'яз грудної клітки.

4. Перекладіть латинською мовою:

1. Ознаки хвороби різні: біль, жар, почервоніння, припухлість, порушена функція. 2. Пальці складаються з фаланг. 3. Лікар приписує хворому п'явки. 4. Розчин камфори в олії. 5. Розчини для ін'єкцій. 6. Густиий екстракт папороті приймається у желатинових капсулах.

5. Перекладіть латинською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. Adonis, Digitalis, Filix mas, Ononis, Orchis et Plantago plantae medicatae sunt. 2. Pix liquida paratur e lingo Pini aut Betulae. 3. Solutio Natrii phosphatis et Solutio drenalini hydrotartratis pro injectionibus adhibentur. 4. Praepara et da medicamentum laque artis. 5. Santoninum adhibetur forma pulverum et tabulettarum, sumitur ante cenam.

6. Extractum Strychni (Nucis vomicae) siccum loco sicco et obscuro servatur. 7. Infusum radices Taraxaci ut remedium amarum et cholagogum praescribitur 8. Calyces florum praecipue colores albos habent. 9. Solutio Ammonii caustici magna est, transfusio sanguinis necessaria est. 11. Liquor Kalii arsenitis in guttis sumitur. 12. Hirudines magnitudine, colore, structura oris variae sunt.

6. Перекладіть латинською мовою:

1. Наперстянка, горицвіт, конвалія, жовтушник, строфант, олеандр, обвійник грецький містять серцеві глікозиди. 2. Густий екстракт чоловічої папороті – протиглисний засіб. 3. Ліки виготовляються з різних частин рослин. 4. Видай простерилізований розчин стрихніну нітрату для підшкірного вприскування.

5. Одні хвороби лікуються ліками, інші – операцією.

СЕРЕДНІЙ РІД

1. Узгодьте прикметники з іменниками і перекладіть словосполучення українською мовою:

crus (sinister, tra, trum), caput (latus, a, urn), femur (dexter, tra, trum), Sulfur (praecipitatus, a, urn), Alumen (ustus, a, urn), systema (lymphaticus, a, um), pecten (albus, a, um).

2. Перекладіть українською мовою:

musculus rectus abdominis, musculus obliquus internus abdominis, fossa cranii media, ossa corporis hominis, articulatio capitis costae, Sulfur depuratum, extractum Secalis comuti fluidum, lobus sinister hepatis, foramen lacerum pectoris.

3. Утворіть іменники з суфіксом -ома, поясніть їх значення:

derma, dermat- шкіра; шкірна пухлина, дерматома fibra, fibr- волокно; пухлина із сполучної тканини, фіброма sarx, sarc- м'ясо; «м'ясиста пухлина», злоякісна пухлина mys, my- м'яз; м'язова пухлина, міома; odus, odont- зуб; зубна пухлина, одонтома.

4. Перекладіть клінічні терміни і з'ясуйте значення словотворчих елементів:

cardiolysis, phleborrhaxis, ontogenesis, phylogenesis, pathogenesis, osteonecrosis, spondyloptosis, chronicus, cholaemia, stethomyositis, somatosthenia, pyonephritis, cephalomyositis, hepatoma, adenoma, laparotomia, laparoscopia, zoologia, pyorrhoea, angioparalysis, galactotherapia, galactorrhoea, haemostasis, hydrolysis.

5. Утворіть складні терміни за допомогою поданих терміноелементів і поясніть їх значення:

- 1) **-genesis** (odont-, bi-, haemat-, path-, hist-);
- 2) **-ptosis** (gastr-, nephr-, proct-, enter-, splanchn-);
- 3) **-mycosis** (bronch-, stomat-, dermat-, pharyng-, pneum-);
- 4) **-lysis** (hydr-, haem-, neur-, cardi-);

- 5) **splanchn-** (-logia, -ectomy, -scopia, -algia);
- 6) **lapar-** (-tomy, -scopia, -algia, -rrhagia);
- 7) **oste-** (-ectomy, -tomy, -logia, -pathia);
- 8) **py-** (-dermia, -genes, -uria, -rrhoea, -thorax).

6. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Nonnulli termini Latine et Graece dicuntur: exempli causa, corpus Graece dicitur soma, os stoma, semen sperma, cutis derma, digitus dactylos. 2. Erysipelas gangrenosum molestum et periculosum est. 3. Regio abdominis dividitur in partes tres (три): epigastrium, mesogastrium, hypogastrium. 4. Ulcera varia sunt: ulcus callosum, ulcus cutaneum, ulcus fungosum, ulcus ventriculi rotundum et cetera.

B. 1. Extracta in extracta fluida, spissa, sicca dividuntur. 2. Extracta aquosa, spirituosa et aetherea sunt. 3. Extracta e plantis medicatis et ex animalium organis efficiuntur. 4. Extractis nobis (нам) notis adnumerantur: extractum Belladonnae siccum, extractum Gentianae spissum, extractum Opii siccum, extractum Thymi fluidum ceteraque. 5. Extracta ex animalium organis organopraeparata nominantur.

7. Складіть терміни з поданим значенням:

опущення печінки, кровотеча з нирок, біль голови, огляд тіла, процес розвитку роду, виду; наука, яка вивчає тваринний світ, біль у селезінці, жовчнокам'яна хвороба, злоякісна пухлина шкіри, збільшення печінки, загальне захворювання нирок, виділення гною з сечею, лікування сонцем.

8. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Sulfur depuratum colore citrino sine odore et sapore est; in aqua non solvitur, aegre solvitur in aethere. 2. Varia insecta et animalia sunt saepe translatores infectionis. 3. Oleum Amygdalarum e seminibus Amygdali extrahitur. 4. Extractum Secalis cornuti fluidum in gynaecologia pro injectionibus adhibetur. 5. Infunde in vitrum cochlear theanum mixturae. 6. Flores Cinae in mixtione cum melle ut remedium anthelminthicum adhibentur. 7. In rhizomate Calami amyllum continetur. 8. Sirupus capitem Papaveris somniferi, semina Sinapis nigrae, Saccharum lactis remedia sunt. 9. Remedia cholagoga ad curationem morborum hepatis adhibentur. 10. Medicamenta multis modis in corpus hominis introducuntur. 11. Granum (pondus in officinis vetuste usitatum) pondere grano seminis Piperis aequat. 12. Sal carolinum factitium ut remedium laxativum adhibetur.

9. Перекладіть латинською мовою:

1. Магнію сульфат інколи називають англійською або гіркою сіллю.
2. Видай кукурудзяні приймочки! 3. Відвари перстача застосовуються як внутрішній лікарський засіб і як зовнішній засіб для полоскання. 4. Змішай мед з квітками цитварного полину! 5. З насіння чилібухи (блювотного горіха) отримують алкалоїд стрихнін.

10. Перекладіть латинською мовою:

безперервна гарячка, максимальна доза, глибокий наркоз, респіраторна криза після запалення головного мозку, цироз печінки, набряк гортані, емфізема легень, кореневища і корені рослин, полоскання горла та інгаляції, кукурудзяні приймочки (волосся).

IV ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Визначте відміну та рід іменників:

arcus, crus, corpus, incus, bolus, nervus, spintus, ramus, ductus, pus, manus, medicus, ulcus, nasus, incus, fructus, succus, virus.

2. Поставте в Gen. Sing. і Nom. Pl.:

spiritus aethylicus – етиловий спирт, sinus frontalis – лобна пазуха, cornu cossygeum – куприковий ріг, manus dextra – права рука, processus zygomaticus – виличний відросток.

3. Перекладіть терміни українською мовою:

embryologia, histologia, chirurgia, neurochirurgia, anaesthesiologia, anaesthesia, anaesthesiologus, sphygmographia, dyspnoe, gonarthritus, biopsia, hyperacusis, thermanaesthesia, bradypnoe, tocologia, ageusia, kinesitherapia, anosmia, dysosmia, dyskinesia.

4. Перекладіть українською мовою:

1. Processus condyloideus ossis occipitalis. 2. Si aegrotus diu in lecto sine motu cubat, in corpore aegroti decubitus existunt. 3. Arcus aortae prope columnam vertebrarum situs est. 4. Sunt in homine quinque sensus: visus, auditus, gustus, olfactus vel odoratus, tactus. 5. Lapsus linguae, lapsus calami. 6. Exitus letalis. 7. Manus in carpum, metacarpum et digitos dividitur.

De spiritibus

Aethanolum 95 % aliter spiritus 95 % vel alcohol 95 % nominatur. Spiritus odorem et saporem specificum habet. Spiritus cum aqua, Chloroformio, Aethere, Acetono, Glycerinoque miscetur. In usu aegrotorum saepe sunt: spiritus Ammonii anisatus, ut remedium expectorans, spiritus camphoratus vel solutio Camphorae spirituosa et spiritus Sinapis in morbis rheumaticis ad usum externum.

5. Перекладіть терміни латинською мовою:

наука про зародок, прискорене дихання, наука про обезболювання, оперативний розтин колінного суглоба, нерухомість, відсутність нюху, запалення рогової оболонки ока, спеціаліст з обезболювання, запалення колінного суглоба, відсутність смаку, розлад смаку, розлад нюху, розлад зору.

6. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Decoctum corticis Quercus. 2. Cortex Quercus materis tannicas continent. 3. Misce aquam Rosae cum spiritu aethylico. 4. Oleum Lini in spiritu aegre solvitur. 5. Carbo pulveratus non solum ad usum externum, sed etiam ad usum internum adhibetur. 6. Recipe solutionem Iodi pro usu interno. 7. Fructus Oxycocci in gelu bene servantur. 8. Folia Menthae piperitae manu trita odorem specificum habent.

9. Pantocrinum e coronibus cervi paratur. 10. Folia Juniperi acubus similia sunt, semina Tragacanthae cornibus similia sunt. 11. Vomitin Spofa («Spofa» – польська фірма), Devomit, Antivomit, Novomina, Vomidrin, Emetiral, Sedovomin antiemetica sunt. 12. Praeparata Fluminorexum, Formetorexum appetitum supprimunt.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Настій полину має гіркий смак. 2. Настій плодів китайського лимонника.
3. Йод розчиняється у спирті. 4. Візьми сто грамів очищеного етилового спирту для зовнішнього вживання! 5. Видай порошки для внутрішнього вживання!

V ВІДМІНА ІМЕННИКІВ

1. Провідміняйте:

facies articularis – суглобова поверхня, dies criticus – критичний день, species amarae – апетитний збір (тільки у множині).

2. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Scabies, morbus cutis, et animalia, et homines invadit. 2. Facies hominis ante mortem facies Hippocratica vocatur. 3. Caries sicca et humida dentium. 4. Manus faciem dorsalem et faciem palmarem habet. 5. Frons et oculi partes faciei humanae sunt. 6. Rabies e morsu canis.

B. 1. Species ex herbis, e fructibus, cortice, foliis, radicibus, rhizomatis phantarum praeparantur. 2. Species pectoralis e fructu Foeniculi, e radice Inulae, e folio Althaeae, e folio Farfarae, e folio Salviae constat. 3. Species medicatae saepe, ut decocta et infusa, ad usum internum et ad usum externum sunt. 4. Praeparata mixturam pro dosi et pro die.

3. Виокремте префікси і з'ясуйте їх значення. Слова перекладіть:

anaesthesia, atonia, anaemia, asthenia, anuria, anhydricus, neurasthenia, anamnesis, antiviral, dystonia, dyspepsia, dysentery, emphysema, epidemia, epiphysis, chondrodystrophia, endoscopy, exogenous, endogenous, ectopia, epithelium, hyperoxydum, hemialgia, hemiplegia, metacarpus, hypoglycaemia, pericardium, periodontium, syndesmologia, prodromus, syntheticus.

4. Перекладіть латинською мовою:

1. Карієс зубів. 2. Приготуй збір з квітів липи і плодів малини. 3. Внутрішня поверхня лобової кістки. 4. Суглобова поверхня горбка ребра. 5. Медіальна поверхня зуба різця. 6. Бічна поверхня кінцівки. 7. Змішай, щоб утворився збір.

5. Утворіть терміни з поданим значенням:

надмірне живлення і в зв'язку з цим збільшення органа, ненормальний, підвищений вміст цукру в крові, повнокровність, надчеревна область, підчерев'я, затруднене ковтання, протиотрута, знижена чутливість, недостатній вміст цукру в крові, під'язиковий, запалення внутрішньої оболонки серця, надгортанник.

6. Перекладіть з латинської мови, зробіть морфологічний розбір:

1. Species pectorales ut Thea coquuntur. 2. Praepara specierum laxantium centum grammata. 3. Da medicamentum pro dosi et pro die. 4. Macera herbas per aliquot dies. 5. Repete post diem tertium. 6. Nunc contra rabiem varia remedia adhibentur.. Remedia contra scabiem praecipue liniment varia sunt. 8. Euchininum amaritiei fere experts est. 9. Chininum amaritiei causa infantibus non praescribitur. 10. Praepara species e foliis Sennae, fructibus Foeniculi et floribus Tiliae.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Приготуй протиастматичний засіб! 2. Видай сто грамів грудного збору проти бронхіту! 3. Приготуй рицинову олію на один прийом і мікстуру на день! 4. Гіркота ліків виправляється цукром або простим сиропом. 5. Існують різні мазі проти корости.

ДІЄСЛОВО

1. Провідмініяйте дієслова в praesens indicativi activi et passivi:

auscultare – вислухувати, diluere – розводити, nutrire – годувати, dividere – ділити, habere – мати, dignoscere – розпізнавати.

2. Поясніть дієслівні форми і перекладіть українською мовою:

cura, praeparat, valet, dormiunt, student, infunde, signo, signa, miscete, vivit, repete, tere, terit, verte, videmus, solvunt, da, date, formantur, nominant, praescribe, student, vivit, teguntur, solvitur.

3. Прочитайте і перекладіть українською мовою:

ausculta femlnam – femma auscultatur, massam pilularum praeparat – massa pipularum praeparatur, herbas macerat – herbae macerantur, sume guttas – guttae sumuntur, fracturas curant – fracturae curantur, repete mixturam bis – mixtura bis repetitur.

4. Перекладіть українською мовою:

I. Misce. Da. Signa. 2. Ausculta feminam. 3. Vale. Valet. 4. Discite linguam Latinam. 5. Audite attente. 6. Cito praepara mixturam. 7. Auscultare discite. 8. Substantia ossea in substantiam compactam et substantiam spongiosam dividatur. 9. Vertebrae thoracicae cum costis coniunguntur. 10. Bene dignoscit, bene curat. 11. Professor medicinae studiosis vertebrae et costas monstrat. 12. Collegae medicinae student. 13. Pharmacopola Camphoram tritam cum tinctura Valerianae miscet. 14. Diaeta aegrotas sanat. 15. Chirurghi fracturas vertebrarum in climcis curant. 16. Finimus laborare.

5. Перекладіть латинською мовою:

1. Хвора приймає краплі валеріани. 2. Вони розтирають і розчиняють таблетки. 3. Ребра діляться на справжні і несправжні. 4. В медицині застосовуються лікарські рослини. 5. Аптекарь ділить пілюльну масу на пілюлі. 6. Вони лікують

перелом ключиці і ребер. 7. Він уважно аускультує хвору. 8. Припиши хворій таблетки.

6. Перекладіть українською мовою:

1. Feminae gemmas Betulae colligunt et siccant. 2. Pharmaceuta Tincturam Valerianae cum tinctura Convallariae miscet. 3. Aegrota guttas Tincturae Belladonnae ante cenam sumit. 4. Pharmaceutae ollas in officinis sterilisant. 5. Pharmaceuta pilulas in scatula dat. 6. Collegae per chartam tincturas filtrant. 7. Plantae et herbae terram vestiunt. 8. Collegae pilulas conspergunt. 9. Aegrota tabulettam in squa solvit, tum tibat.

7. Перекладіть латинською мовою:

1. Товариші збирають кропиву і ромашку для аптеки. 2. Хвора приймає м'ятні краплі (краплі м'яти). 3. Фармацевти ділять пілюльну масу (масу пілюль) на пілюлі, тоді посипають. 4. Фармацевт наливає настойку красавки (беладонни) в пляшку і видає хворій. 5. Товариші добре читають і пишуть латиною. 6. Товариш приготує мигдалеву воду (воду мигдалі).

8. Перекладіть українською мовою:

1. Aqua Amygdalarum amararum ex Amygdalis amaris praeparatur. 2. Herbae in aqua macerantur. 3. Cera et axungia in medicina adhibentur. 4. Pilulae in charta vel in scatulis dantur. 5. Apotheca Graece, officina Latine nominatur. 6. Massa pilularum in officinis habetur. 7. Tinctura per chartam filtratur. 8. Bene dignoscitur, bene curatur. 9. Terra plantis tegitur. 10. Aegrotae plantis medicatis curantur. 11. Camphora trita saepe cum tinctura Valerianae miscetur. 12. Mixtura bis repetitur.

9. Перекладіть латинською мовою:

1. Речовини змішуються в пляшках. 2. Таблетки розтираються і розчиняються фармацевтами. 3. Валеріанові краплі приймаються хворим. 4. Настойки приготує з рослин. 5. Живиця застосовується в медицині. 6. Мікстура видається фармацевтами в пляшках. 7. Камфора у воді не розчиняється.

10. Перекладіть в активній і пасивній конструкціях:

1. Хвора приймає краплі настойки конвалії. 2. Фармацевт стерилізує пляшки.

11. Перекладіть українською мовою:

1. Misce tincturas. 2. Praepara pilulas. 3. Sterilise ollas et lagenas. 4. Da aegrotae tincturam Valerianae. 5. Sterilisa telam. 6. Colligite et siccate herbas. 7. Infunde mixturam in lagenam. 8. In Terra est vita, in Luna non est. 9. In silva multae (численні) plantae sunt.

12. Перекладіть латинською мовою:

1. Розітри таблетку і розчини у воді! 2. Сушіть ягоди! 3. Видай пілюлі в коробочці! 4. Стерилізуй воду! 5. Змішайте настойки!

13. Перекладіть українською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. In formulis rediorum compositis sunt verba: Misceatur. Detur. Signetur. 2. Praeparetur medicamentum lage artis. 3. Misce, ut fiat pulvis. Dentur tales doses numero decem. 4. Solutiones pro injectionibus sterilisentur et in amapullis dentur.

5. Ad injections subcutaneas remedia et instrumenta sterilia adhibeantur. 6. Omnia olea aetherea loco obscuro servantur. 7. Sirupus coquatur leni calore, per bihorium digeratur, tum refrigeretur et coletur. 8. Liquor Ammonii anisatus in vase bene clauso servetur, sit limoidus et subflavus. 9. Fiat solution sterilis. 10. Pulveres in partes aequales dividantur.

14. Перекладіть латинською мовою:

1. Нехай лікарський засіб буде приготовлений швидко і виданий хворому негайно. 2. Змішай, щоб утворилася ректальна свічка. 3. Хай будуть змішані всі речовини, щоб утворилася мазь. 4. Повтори двічі! 5. Розчинити порошок ретельно і добре простерилізувати розчин! 6. Збовтати мікстуру і прийняти негайно!

15. Перекладіть українською мовою:

1. Ausculta collēgam. 2. Auscultāre disce. 3. Bene stude. 4. Noli nocēre. 5. Misce. Da. Signa. 6. Tere tabulettam et solve in aquā. 7. Forma pilūlas e massā pilulārum. 8. Sume tabulettam sub linguam et tene sub linguā. 9. Praepāra tinctūram ex herbis et da aegrōto. 10. Filtra tinctūram per chartam. 11. Da mixtūram cum Valeriāna. 12. Colāte mixtūras per telam. 13. Date mixtūras cum Convallariā.

16. Перекладіть латинською мовою:

1. Лікуй перелом ребра. 2. Повтори. 3. Змішай. Видай. Познач. 4. Переверни. 5. Розітри таблетки. 6. Приготуй, проціди і видай. 7. Приготуй і розділи пілюльну масу. 8. Дистильуй воду. 9. Змішай настойки валеріани і конвалії. 10. Видай у таблетках. 11. Профільтруй настойку через марлю.

17. Перекладіть українською мовою:

1. Non vivīmus, ut edāmus, sed edīmus, ut vivāmus. 2. Chirurgus prius mente (mens, mentis f – розум, думка) et ocūlis (ocūlus, i m – око) agat, quam armāta manu (manus, us f – рука). 3. Sint studiōsae attentae. 4. Homīni dantur, ut audiat, videat, gustet, tangat, olfaciat. 5. Aegrōtae guttas tinctūrae Valeriānae sumant.

18. Перекладіть латинською мовою:

1. Нехай аптекар швидко приготує настойки! 2. Нехай окуліст уважно огляне хвору! 3. Нехай вода буде прозорою і чистою! 4. Хай буде змішано речовини, щоб утворилась паста. 5. Збовтати краплі і прийняти негайно! 6. Приготувати швидко мікстуру і видати хворим! 7. Хай буде змішана настойка з дистильованою водою! 8. Візьми пілюльної маси скільки треба, щоб утворились пілюлі.

ПРИКМЕТНИКИ

1. Утворіть словосполучення з поданих слів:

albus, a, um (linea, ae f; bolus, us f; substantia, ae f); sinister, tra, trum (ventriculus, i m, atrium, i n, clavicula, ae f); profundus, a, um (ligamentum, i n, arteria, ae f, nervus, i m); tympanicus, a, um (sulcus, i m, ostium, i n, ganglion, i n, cellula, ae f).

2. Перекладіть латинською мовою анатомічні терміни:

середня лінія, середня частка, міжкісткова зв'язка, поперечний діаметр, праве передсердя, праве вушко, середній палець, середній вузол, венозний клапан, венозна борозна, глотковий нерв.

3. За допомогою суфікса -is-us від поданих іменників утворіть прикметники:

carbo, carbonis m – вугілля – вугільний, вуглекислий; zygoма, zygomatis n – вилиця – виличний...; chirurgus, i m – хірург – хірургічний ...; ophthalmos, ophthalmi m – око – очний...; chronos, chroni m – час – хронічний, затяжний...; anatome, anatomes f – анатомія – анатомічний ...

4. Приєднуючи суфікс -e-us до основи іменників, утворіть прикметники:

золотий (Aurum, i n – золото), срібний (Argentum, i n – срібло), скляний (vitrum, i n – скло), хрящевий (cartilago, cartilaginis f – хрящ), кістковий (os, ossis n – кістка), глотковий (pharynx, pharyngis m – глотка).

5. Утворіть від поданих іменників прикметники за допомогою суфікса -os-us:

petra, ae f – камінь – кам'янистий ...; nervus, i m – нерв – нервовий ...; caverna, ae f – каверна, печера – кавернозний, ...; spina, ae f – ость – остистий ...; libra, ae f – волокно – волокнистий ...; gelatina, ae f – желатин – желатиновий

6. Перекладіть подані прикметники українською мовою:

coracoideus, a, um (corax, cos m – дзьоб), arachnoideus, a, um (arachne, es f – павутина), mastoideus, a, um (mastos, i m – сосок), pterygoideus, a, um (pteryx, gos m – крило).

7. Визначте словотворчі елементи і перекладіть українською мовою:

leukaemia, oligotrophia, macroglossia, melanuria, megacolon, megalocytus, micrococcus, microorganismus, microphagus, hyposthenia, hypersthenia, necroticus, microglossia, megacaecum, megaduodenum, hyperaesthesia, hypaesthesia, anaesthesia, uraemia, polyuria, erythrocytus, leucocytus, leucopenia, poliomyelitis, xerophthalmia, orthopaedia.

8. Перекладіть латинською мовою:

1. Ліві шлункові лімфатичні вузли.
2. Глибока гілка поперечної артерії шиї.
3. В порожнині черепа знаходиться головний мозок.
4. Видай рицинову олію в еластичних желатинових капсулах.
5. Облатки або крохмальні капсули.
6. Екстракти бувають сухі, густі і рідкі.

9. Провідмініайте: vas capillare – капілярна судина, sapo viridis – зелене мило, columna vertebralis – хребетний стовп, receptum simplex – простий рецепт.

10. Утворіть прикметники з суфіксами -al або -ar:

scapula, ae f – лопатка, abdomen, nis n – живіт, pectus, oris n – груди, caput, itis n – голова, medulla, ae f – спинний мозок, sacrum, i m – крижі, cortex, icis m – кора, capillus, i m – волосина.

11. Утворіть прикметники за допомогою суфікса -il, -bil:

numero, are – обчислювати, sto, stare – стояти, curo, are – лікувати, transporto, are – перевозити, vegeto, are – оживляти, посилювати.

12. Перекладіть клінічні терміни, поясніть спосіб їх утворення:

panotitis, tachycardia, brachycephalia, isomorphus, isotonia, isothermia, glycaemia, glycogenosis, tachypnoe, osteomalacia, bradycardia, bradysphygmia, bradypnoe, panophthalmitis, geriatria, homeopathia, homoplastica, gerontologia.

13. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Foramen ovale. 2. Pars basilaris. 3. Incisura claviculae sterni. 4. Asthma bronchiale. 5. Vasa capillaria. 6. Musculi cranii varii sunt: musculi frontales, occipitales, articulares, nasales, zygomatici, temporales et ceteri. 7. Ossa cranii cerebri sunt: os frontale, ossa temporalia, ossa parietalia, os sphenoidale vel sphenoides, os ethmoidale sive ethmoides et os occipitale.

B. 1. Pulveres sunt simplices et compositi. 2. Ad injectiones subcutaneas solutiones steriles necessariae sunt. 3. Succus baccarum recentium multa vitamina continent. 4. Succus Liquiritiae dulcis est. 5. Oleum Pini silvestris. 6. Triticum vulgare. 7. Gelatina medicinalis. 8. Adonis vernalis. 9. Solutio Viridis nitentis spirituosa.

14. Перекладіть українською мовою протокол автопсії (розтину і огляду трупа):

endocarditis chronica fibrosa valvulae mitralis. Vitiurn cordis. Stenosis et insufficientia valvulae mitralis. Hypertrophia et dilatio cordis, Cirrhosis hepatis. Ascites. Anasarca. Arteriosclerosis generalisata. Cicatrices myocardii. Nephrocirrhosis arteriosclerotica. Emphysema pulmonum senile.

15. Перекладіть латинською мовою:

A. 1. Великий кутній зуб. 2. Малий кутній зуб. 3. Лицевий нерв. 4. Лобна область. 5. Основна частина потиличної кістки. 6. М'яка виразка. 7. М'які виразки. 8. Великий потиличний отвір. 9. Центральна нервова (перекласти: нервів) система.

B. 1. Проста валеріанова настойка. 2. Олія солодких мигдалів. 3. Сік із свіжого листя алое. 4. Розділи порошок на рівні частини. 5. Настій трави весняного горцивіту. 6. Настойка травневої конвалії. 7. Емульсія насіння солодких мигдалів.

16. Перекладіть українською мовою:

A. 1. Typhus abdominalis et typhus recurrens morbi periculosi sunt. 2. Non minus orantibus prius, quam imperantibus paremus. 3. Costa undecima (одинадцять) et costa duodecima (дванадцять) appellantur costae fluctuantes. 4. Aorta ascendens et

descendens. 5. Arteriae dividuntur in arterias communicantes, comitantes, perforantes, recurrentes, profundas. 6. Amantes – amentes.

B. 1. Compositio unguenti ophthalmici: Viridis nitentis 0,025, Cupri sulfatis et Streptocidi albi ana 0,2, Vaselini 10,0. 2. Saccharum ut constituens aut corrigens ad obductionem pilularum, granulorum et tabulettarum atque in pulveribus adhibetur. 3. Oleum seu butyrum Cacao ut remedium constituens ad praeparationem suppositoriorum adhibetur. 4. Partes formulae remediorum sunt: basis vel remedium cardinale, remedium adiuvans, remedium corrigens, remedium constituens. 5. Infusum Sennae compositum liquor lucidus cum odore mellis est: ut remedium laxans adhibetur.

17. Перекладіть латинською мовою:

1. Висхідна аорта з'єднується з низхідною. 2. Нерви бувають (є): поворотний, відвідний, проколюючий та інші. 3. Відвідний м'яз ока з'єднується з відвідним нервом. 4. Грудний еліксир – відхаркувальний засіб. 5. Настойка алое і сироп ревеню – послаблюючі засоби. 6. Біла глина – формоутворюючий засіб.

18. Перекладіть українською мовою:

1. In officinis nostris multa medicamenta sunt cera, vaccina, antitoxina, remedia antibiotica, narcotica, unguenta, liniment, emplasta, emulsa, extracta ceteraque. 2. Extracta varia adhibentur: extractum Belladonnae siccum, extractum Glycyrrhizae siccum, extractum Valerianae spissum, Crataegi fluidum, extractum Frangulae fluidum et cetera. 3. Sirupi et succi locis siccis, frigidis saepequa obscuris servantur. 4. Tinctura Aloes amara est. 5. Tinctura Absinthii ut remedium amarum adhibetur. 6. Baccae Sambuci nigrae sunt parvae, nigrae sunt parvae, nigrae et rotundae. 7. Folium Melissaе remedium sedativum est, folium Sambuci, folium Betulae diuretica sunt, oleum Ricini remedium purgativum est. 8. Rosa canina Acidum ascorbinicum seu Vitaminum C continet. 9. Capsicum annum, Atropa belladonna, Hyoscyamus niger, Datura stramonium ad Solanaceas pertinent. 10. Oleandomycinum, Aureomycinum, Sarcomycinum, Puromycinum, Laevomycetinum sunt antibiotica.

19. Перекладіть латинською мовою:

1. Рицинову олію інколи приймають у желатинових капсулах. 2. Збирайте і сушіть спілі ягоди бузини! 3. Настояї і відвари зберігають у холодному місці. 4. З білої глини приготують пілюльну масу. 5. Перцева м'ята, глуха кропива, собача кропива – заспокійливий засіб.

20. Перекладіть українською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. Pulveres simplices et compositi sunt. 2. Ad injectiones subcutaneas solutiones steriles adhibentur. 3. In pharmacopoea describuntur varia olea pingua. 4. Succus baccarum recentium multa vitamina continent. 5. Viola tricolor est planta officinalis campestris. 6. Chloroformium pro narcosi est liquor limpidus, coloris expers. 7. Divide Massam pilularum in partes aequales numero. 8. Adonis vernalis tempore vernali florescit. 9. Baccae Schizandrae chinensis utiles sunt, in pulveribus, tincturis et extractis sumuntur. 10. Juniperus communis arbor humilis vel frutex est.

21. Перекладіть латинською мовою:

1. Приготуй простий сироп! 2. Березові бруньки мають приємний запах. 3. Білий стрептоцид розчинний у воді. 4. Фармацевт готує настій трави (=численні) цілющих джерел. 5. Рецепти бувають прості і складні.

22. Перекладіть українською мовою:

1. Cera alba fragilior est, quam cera flava. 2. Argentum levius est auro. 3. Aether sulfuricus sive Aether aethylicus purissimus pro narcosi adhibetur. 4. Pastae spissiores sunt unguentis. 5. Plantae potissimam et efficacissimam medicamentorum partem constituent. 6. Strychnini nitras sapore amarissimo est. 7. Argenti nitras omnium preparatorum Argenti usitatissimus est. 8. Contere carbonem in pulverem subtilissimum. 9. Sunt pulveres subtiles, subtilissimi, modici, grossi, grossissimi. 10. Fontes minerales squama saluberrimam hominibus. 11. Narcosis communis in operationibus difficillimis adhibetur.

23. Перекладіть латинською мовою:

1. Хвороби душі тяжчі від хвороби тіла. 2. Вичави сік з найсвіжіших ягід журавлини! 3. Свічки м'якші, ніж таблетки. 4. Для людини (=людині) найкорисніша проста їжа. 5. Снодійний мак застосовується в медицині від найдавніших часів.

24. Перекладіть українською мовою, зробіть морфологічний розбір:

1. Pondus specificum Hydrargyri multo majus est pondere specific Ferri. 2. Remedia ex tempore parata effectum meliorem habent, quam remedia diu servata. 3. Phthisicis aegrotis aer purissimus et cibus et cibus optimus maxime necessarii sunt. 4. Ferrum hominibus magis necessarium est Auro. 5. Remedia narcotica dosibus minimis praescribuntur. 6. Doses medicamentorum sunt maximale, mediale, minimale, toxicae, letales. 7. Praeparata emplastrum forma palma manus majoris et emplastrum forma palmae manus minoris. 8. Plantago major passim erescit. 9. Omnes partes Chelidonii majoris toxicae sunt. 10. Optimum medicamentum quies est.

25. Перекладіть латинською мовою:

1. Видай хворій дитині найменшу дозу димедролу! 2. Молочний сік великого чистотілу жовтого кольору. 3. Змішай найдрібніший порошок з найкращим вазеліном! 4. Найбільші дози не завжди найкращі. 5. Бувають найрізноманітніші засоби лікування хворих.

26. Перекладіть латинською мовою:

1. Верхня поперечна зв'язка лопатки. 2. Поперечні м'язи грудної клітки і живота. 3. Очищений етиловий спирт. 4. Простий і складний суглоби. 5. Видай у навоскованому папері. 6. Тетра камфора змішана з настійкою валеріани.

27. Перекладіть українською мовою:

1. Arteria circumflēxa femōris mediālis. 2. Sunt multae arteriae circumflēxae: arteria circumflēxa scapūlae, arteriae circumflēxae humēri anterior et posterior et cetērae. 3. Medulla oblongāta e substantiā albā et substantiā griseā constat. 4. Functio leasa symptōma inflammatiōnis est. 5. Aegrōtus vitio cordis (серця) innāto labōrat.

28. Перекладіть українською мовою:

1. Phalanx digitōrum manus prima longissīma, tertia autem brevissīma est. 2. Dentinum, oculōrum, aurium dolor acutissīmus est. 3. Simia est homīni simillīma. 4. Ossa partes durissīmae corpōris humāni sunt et in ossa capītis, trunci et membrōrum dividuntur. 5. Pirogov chirurgus celeberrīmus et doctissīmus fuit (був).

29. Перекладіть латинською мовою:

1. Найдовший м'яз грудної клітки. 2. Черевний, поворотний і висипний тиф – заразні і дуже небезпечні хвороби. 3. Приготуй найдрібніший порошок. 4. Обсип пілюлі найчистішим тальком. 5. Порошки бувають найдрібніші, дрібні і великі.

ПРИЙМЕННИКИ

1. Визначте основу дієслів та їх дієвідміну:

videre – бачити, dividere – ділити, dare – давати, finire – закінчувати, miscere – змішувати, signare – позначати, servare – зберігати, repetere – повторювати, recipere – приймати, брати, tegere – вкривати, nutrire – годувати.

2. Визначте дієвідміну дієслів і утворіть форми наказового способу однини і множини:

sumere – брати, agitare – збовтувати, vertere – повертати, dividere – ділити, sterilisare – стерилізувати, infundere – наливати, formare – утворювати, addere – додавати.

4. Утворіть infinitivus praesentis activi до таких дієслів:

praeparo 1 – готувати, do 1 – давати, disco 3 – вчитися, divido 3 – ділити, habeo 2 – мати, dormio 4 – спати, doceo 2 – навчати, dignosco 3 – розпізнавати.

4. Перекладіть українською мовою:

1. Ausculta collegam. 2. Auscultare disce. 3. Bene stude. 4. Noli nocere. 5. Misce. Da. Signa. 6. Tere tabulettam et solve in aqua. 7. Forma pilulas e massa pilularum. 8. Sume tabulettam sub linguam et tene sub lingua. 9. Praepara tincturam ex herb is et da aegroto. 10. Filtra tincturam per chartam. 11. Da mixturam cum Valeriana. 12. Colate mixturas per telam. 13. Date mixturas cum Convallaria.

ПРЕФІКСИ

1. Визначте префікси і з'ясуйте їх значення. Слова перекладіть:

suprarenalis, insolubilis, transplantatio, precordium, sudescendens, musculus baciditas, supercilium, ascendens, corrugator supercilii, sulcus interventricularis anterior, lamina affixa, spatium intercostale, diameter pelvis transversa, reconvalescens, contractio, remedia absorbentia, remedium adjuvans, anteflexio, articulatio composita, contractio, extracardialis, implantatio, fractura incompleta, interscapulars peroralis, postfrontalis, posthaemorrhagicus, praescriptio, receptus, secretio, separatio, subluxatio, superficies, transmissio, transitus, immortalis.

2. За допомогою поданих префіксів утворіть нові слова, перекладіть українською мовою:

in-: sanabilis, solubilis, regularis, rationalis, maturus;
inter-: muscularis, costalis, nervosus, clavicularis, lobaris;
per-: oxydum, forare, forans, acutus, tussis, cutaneus;
ex-: arthrosis, acerbatio, sanguis, humus, pectus;
sub-: maxillaris, lingualis, muscularis, cutaneus, occipitalis;
super-: supra-: sternalis, spinalis, renalis, pleuralls, orbitalis;
pre-: sacralis, occipitalis, centralis, patellaris, systole.

ХІМІЧНА НОМЕНКЛАТУРА

1. Перекладіть латинською мовою:

розведений розчин перекису водню, мазь цитрату міді, таблетки нікотинової кислоти, фосфат кодеїну в таблетках, розчин.

2. Перекладіть українською мовою:

Acidum chloricum, Acidum nitricum, Acidum nitrosum, Acidum acetylsalicylicum, Acidum hydrosulfuricum, Zinci oxydum, Magnesii peroxydum, Ferri oxydum, Papaverini hydrochloridum, Natrii iodidum, Argenti nitras, Natrii salicylas, Natrii hydrocarbonas, Calcii phosphas, Bismuthi subnitras, Natrii nitris, Sulfacylum-natrium, Norsulfazolium-natrium, Thiopentalum-natrium, Adrenalini hydrotartras, Охациллин-natrium, Kalii sulfis, Kalii chloridum.

3. Напишіть латинською мовою, підкресліть терміни, які містять орфографічні особливості:

арсеніт, азот, фосфат, залізо, цитрат, гідрохлорид, перекис, сірка, ртуть, фтор, срібло, окис, саліцилат, нітрат, сульфід.

4. Перекладіть латинською мовою:

борна кислота, саліцилова кислота, сірчиста кислота, азотиста кислота, оцтова кислота, сульфат атропіну, фосфат кодеїну, гідрохлорид ефедрину, перекис магнію, сульфат натрію, нітрит натрію, бромід амонію, гідроокис алюмінію, тіопентал-натрієва сіль, сульфацил-натрій, гідрокарбонат натрію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології : нац. підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Л. Ю. Смольська [та ін.] ; за ред. Л. Ю. Смольської ; рец.: С. І. Тихолаз, О. М. Беляєва. - Київ : Медицина, 2016. - 352 с.
2. Латинский язык и основы медицинский терминологии : учеб. для мед. учеб. заведений III – IV уровней аккред.] / Л.Ю.Смольская, П.А. Содомора, Дз.Ю. Коваль-Гнатив и др.] ; под. общей ред. Л.Ю. Смольской. – К. : ВСИ “Медицина”, 2015. – 456 с.
3. Латинська мова та основи медичної термінології : навч. посіб. для студ. I курсу мед. ф-тів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2015. – 275 с.
4. Латинська мова: методичний посібник для викладачів / Т.В. Тігієвська, О.О. Хабарова, Ю.С. Скрипник. – Запоріжжя, 2015. – 115 с.
5. Латинська мова. Модуль I : зб. тестових завдань для студентів мед. ф-тів / Т.В. Тігієвська, М.Є. Мартьянова, Ю.С. Скрипник, О.О. Хабарова. – Запоріжжя, 2016. – 76 с.
6. Латинська мова. Модуль 2 : зб. тестових завдань для студентів мед. ф-тів / Тігієвська Т. В., Скрипник Ю.С., Хабарова О.О. – Запоріжжя, 2016. – 83 с.
7. Практикум за латинської мови. Частина I. Анатомічна термінологія : для студентів I курсу медичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 208 с.
8. Практикум за латинської мови. Частина II. Клінічна термінологія: для студентів I курсу медичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 164 с.
9. Практикум за латинської мови. Частина III. Фармацевтична термінологія: для студентів I курсу медичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 164 с.
10. Практикум за латинської мови в таблицях і вправах: для студентів I курсу медичних та фармацевтичних факультетів / уклад. : А.К. Куліченко, Ю.С. Скрипник, І.О. Хітрова. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2014. – 106 с.
11. Світлична Є.І. Латинська мова : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є.І. Світлична, І.О. Толок. – Х. : Вид-во НФаУ : Золоті сторінки, 2004. – 404 с.

Додаткова:

1. Авксентьева А.Г. Латинский язык и основы терминологии / А.Г.Авксентьева. – 3-е изд., доп. – Ростов н/Дону : Изд-во “Феникс”, 2002. – 288 с.

2. Арнаутов Г.Д. Медицинская терминология : словарь на пяти языках / Г.Д. Арнаутов. – 4-е изд., испр. – София : Медицина и физкультура, 1979. – 944 с.
3. Бабичев Н.Т. Словарь латинских крылатых слов / Н.Т. Бабичев, Я.М. Боровский. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Русский язык, 1999. – 784 с.
4. Беляева О. Латинська мова з основами рецептури і клінічної термінології : навч. посібн. для студ. вищ. мед. навч. закл. / О. Беляева, І. Сологор. – К. : ВСВ “Медицина”, 2011. – 256 с.
5. Закалюжний М.М. Посібник з анатомічної і клінічної термінології : навч. посіб. для студентів, інтернів мед. ін-тів та курсантів ін-тів удосконалення лікарів / М. М. Закалюжний, М. А. Андрейчин. – К. : Здоров’я, 1993. – 223 с.
6. Козовик І.Я. Латинська мова : підручник для студ. мед. вузів / І.Я. Козовик, Л.Д. Шипайло. – 2-е вид., перероб. – К. : Вища школа, 1993. – 243 с.
7. Нечай М.Н. Латинский язык для лечебных факультетов : учеб. пособие / М.Н. Нечай. – Ростов н/Д : Феникс, 2007. – 476 с.
8. Ривкин В.Л. Медицинский толковый словарь / В.Л. Ривкин. – М. : Медпрактика, 1999. – 208 с.
9. Шабанова Н.Ф. Клиническая терминология (методическое пособие для студентов I курса лечебного и педиатрического факультетов) / Н.Ф. Шабанова, И.Г. Крамаренко, М. Н. Нечай. – Тюмень, 1998. – 103 с.
10. Цимбалюк Ю.В. Крилаті латинські вислови / Ю.В. Цимбалюк, Г.О. Краковецька. – К. : Вища школа, 1976. – 191 с.
11. Чернявский М.Н. Латинский язык и основы медицинской терминологии / М.Н. Чернявский. – М. : Медицина, 2004. – 448 с.
12. Чернявский М.Н. Латинский язык и основы фармацевтической терминологии : учебник / М.Н. Чернявский. - 4-е изд., перераб. и доп. - М. : Медицина, 2002. - 448 с.

ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КЛІНІКО-АНАТОМІЧНИЙ СЛОВНИК

А

abdōmen, inis n	живіт
abdominālis, e	черевний
ablatio, ōnis f	абляція, відділення, відшарування
abortus, us m	аборт
<i>a. criminalis</i>	кримінальний (злочинний) аборт
<i>a. spontaneus</i>	викидень
abscessus, us m	абсцес
absolūtus, a, um	абсолютний, повний
abstinentia, ae f	стриманість
accessus, us m	припадок
accretio, ōnis f	приріст
acidōsis, is f	ацидоз, збільшення вмісту кислих речовин у крові і тканинах
acne, es f	вугор (шкіряний)
acquisītus, a, um	придбаний
actīvus, us m	активний
actus, us m	акт, дія
acūtus, a, um	гострий
ad (<i>прийм. з Acc.</i>)	до, для, при
adenomatōsis, is f	аденоматоз
adenovirālis, e	аденовірусний
adipositas, ātis f	ожиріння
adipōsus, a, um	жировий, жирний
adnexītis, īdis f	аднексит, запалення придатків матки
aegrōtus, i m	хворий, пацієнт
aequālis, e	рівний, однаковий
aēr, aēris m	повітря
agenesia, ae f	агенезія, природжена відсутність або недорозвинення органу або частини тіла
agger, ēris m	потовщення, ущільнення
aggravatio, ōnis f	аггравація, перебільшення хворобливих явищ
albinismus, i m	альбінізм, депігментація
alimentarius, a, um (<i>alimentāris, e</i>)	аліментарний, харчовий, поживний
allergia, ae f	алергія, незвичайна реакція організму
allergicus, a, um	алергічний
allergōsis, is f	алергоз
alternans, ntis	той, що чергується, переміжний
altus, a, um	високий
albinismus, i m	альбінізм, депігментація
amelia, ae f	амелія, вроджена відсутність кінцівки або її частини
amphorophonia, ae f	амфорофонія, дихальний шум, що має металевий відтінок
amputatio, ōnis f	ампутація, відсікання кінцівки, її частини або деяких органів

anaemia, ae f	анемія, недокрів'я
angīna, ae f	ангіна
angiogēnus, a, um	ангіогенний, викликаний судинною патологією
angiostenōsis, is f	ангіостеноз, звуження судини
angūlus, i m	кут
ankylōsis, is f	анкілоз
anorexia, ae f	анорексія, відсутність апетиту
anosmia, ae f	аносмія, відсутність нюху
anoxia, ae f	аноксія, кисневе голодування
anthropometria, ae f	антропометрія, вимірювання людського тіла
antirabīcus, a, um	антирабичний, спрямований проти сказу
antitetanīcus, a, um	протиправцевий
anus, i m	анус, задній прохід
aorta, ae f	аорта
apertus, a, um	відкритий
aplasia, ae f	аплазія, повне або часткове недорозвинення будь якого органу або тканини
aplastīcus, a, um	апластичний
arcus, us m	дуга
arteria, ae f	артерія
arteriītis, īdis f	артеріїт
articulatio, ōnis f	суглоб
artificālis, e	штучний
ascariđōsus, a, um	аскаридозний
ascītes, ae m	асцит
asphyxia, ae f	асфіксія, ядуха
asphyxīcus, a, um	асфіксичний
aspiratio, ōnis f	аспірація, вдихання
assimilatio, ōnis f	засвоєння, пристосування
asthenīcus, a, um	астенічний
asthma, ātis n	астма
asthmaticūcus, a, um	астматичний
asystolia, ae f	асистолія, різке послаблення скорочень серцевого м'язу
atelectāsis, is f	ателектаз, спадання легкого
atherosclerōsis, is f	атеросклероз
athetōsis, is f	атеоз
atonia, ae f	атонія, відсутність тонусу
atresia, ae f	атрезія, відсутність природного отвору
atrium, i n	передсердя
atrophia, ae f	атрофія, відсутність харчування
atypīcus, a, um	атиповий, незвичайний
auscultatio, ōnis f	ауксультация
avitaminōsis, is f	авітаміноз, вітамінна недостатність

В

bacillus, i m	паличка
<i>b. dysentericus</i>	дизентерійна паличка
bacteriālis, e	бактеріальний
benignus, a, um	доброякісний
bicornis, e	двурогий
bigemīnus, a, um	подвійний, здвоєний
bilaterālis, e	двосторонній

biliāris, e	жовчний
bilirubinaemia, ae f	білірубінемія, вміст жовчного пігменту в крові
biopsia, ae f	біопсія
blennorrhoea, ae f	бленорея
brachialis, e	плечовий
bradysystolia, ae f	брадісистолія, уповільнене серцебиття у фазі скорочення
bronchiālis, e	бронхіальний
bronchiolītis, īdis f	бронхіоліт, запалення бронхіол
bronchītis, īdis f	бронхіт
bucca, ae f	щока
bulimia, ae f	булімія
bullā, ae f	булла, водяна бульбашка
bursītis, īdis f	бурсит, запалення суглобної сумки

С

cachexia, ae f	кахексія, виснаження
caecitas, ātis f	сліпота
cancer, cri m	рак
caput, ītis n	голова
carcinōma, ātis n	карцинома, ракова пухлина
carcinomatōsus, a, um	карціноматозний, раковий
cardiopulmonālis, e	серцево-легеневий
cardiovasculāris, e	серцево-судинний
caries, ēi f	карієс, костоїда, руйнування кісткової тканини зуба
catarrhālis, e	катаральний
catarrhus, i m	катар
cavernōsus, a, um	кавернозний, печеристий
celer, ēris, ēre	швидкий
cerebrālis, e	церебральний, мозковий
cerebrospinālis, e	спинномозковий
cerēbrum, i n	великий головний мозок
cervix, īcis f	шия, шийка
choledōchus, a, um	жовчний (про протоку)
cholelithiāsis, is f	холелітіаз, жовчнокам'яна хвороба
chondromatōsis, is f	хондроматоз
chronīcus, a, um	хронічний
chroniosepsis, is f	хроніосепсис, повільно плинне септичне захворювання
cibus, i m	їжа
cirrhōsis, is f	цироз
claudicatio, ōnis f	кульгавість
clausus, a, um	закритий
clavus, i m	мозоль
climacterīcus, a, um	клімактеричний
clunis, is f	сідниця, таз
clunes praeviae	сідничне передлежання
coagūlum, i n	згусток
colīca, ae f	коліка
collapsus, us m	колапс
collum, i n	шия, шийка
colon, i n	ободова кишка

columna, ae f	стовп
c. vertebrālis	хребет
coma, ātis n	кома
commotio, ōnis f	струс
commūnis, e	загальний, звичайний, простий
complētus, a, um	повний
complicatio, ōnis f	ускладнення
compressio, ōnis f	компресія, утиск, стиснення
congenītus, a, um	вроджений
congestīvus, a, um	застійний
conjunctivītis, īdis f	кон'юнктивіт, запалення сполучної оболонки ока
conservatīvus, a, um	консервативний, той, що зберігає
constipatio, ōnis f	запор
constitutio, ōnis f	конституція, будова
constitutionālis, e	коституціональний
continuus, a, um	постійний
contra (прийм. з Acc)	проти
contractura, ae f	контрактура
contratussīvus, a, um	протикашльовий
contusio, ōnis f	контузія, удар
cor, cordis n	серце
cornuālis, e	роговий
coronarius, a, um	коронарний, вінцевий
corpus (ōris n) alienum	чужорідне тіло
corticālis, e	кірковий
crepitatio, ōnis f	крепітація
criminālis, e	кримінальний, злочинний
crouppōsus, a, um	крупозний
crus, cruris n	гомілка
cryptorchismus, i m	крипторхізм, затримання яєчка в черевній порожнині
curabilis, e	виліковний, той, що підлягає лікуванню
curatio, ōnis f	лікування
cutanēus, a, um	шкірний
cutis, is f	шкіра
cyanoīcus, a, um	синюшний
cyclus, i m	цикл
cysta, ae f	кіста
D	
decubītus, us m	пролежень
decurrens, ntis	той, що протікає, поточний
decursus, us m	перебіг, проходження, розвиток
defecatio, ōnis f	дефекація
deficiens, ntis	недостатній, неповний
deformans, ntis	деформуючий
dehelminthisatio, ōnis f	дегельмінтизація, вигнання глистів
dementia, ae f	слабоумство
descensus, us m	опущення
desensibilisatio, ōnis f	десенсибілізація
desmurgia, ae f	десмургія
desquamatio, ōnis f	десквамація, злущування, лущення

deviatio, ōnis f	девіація, викривлення
diabētes, ae m	діабет
diabetīcus, a, um	діабетичний
diagnōsis, is f	діагноз
diaphragmālis, e	діафрагмальний, що відноситься до діафрагми
diarrhoea, ae f	діарея
diathēsis, is f	діатез
differens, ntis	диферентний, що розрізняються
difficultas, ātis f	утруднення
diffūsus, a, um	дифузний, поширений, розлитий
dilatatio, ōnis f	розширення, розтягнення
diphtheria, ae f	дифтерія
discus, i m	диск
disseminātus, a, um	розсіяний
dissimilātus, a, um	той, що відрізняється, різноманітний
distractio, ōnis f	розтягнення, розширення
diverticulum, i n	дивертикул
divīnus, a, um	божественний
<i>morbus d.</i>	падуча хвороба, епілепсія
dolor, ōris m	біль, хворобливість
dolorōsus, a, um	больовий, болісний
ductus, us m	протока
duodenogastrālis, e	дванадцятипало-шлунковий
duodēnum, i n	дванадцятипала кишка
duplex, ĩcis	подвійний
durus, a, um	твердий, міцний
dysbacteriōsis, is f	дизбактеріоз, порушення бактеріальної флори кишечника
dysenteria, ae f	дизентерія, розлад кишечника
dyspepsia, ae f	дисперсія, розлади травлення
dysplasia, ae f	дисплазія, порушення розвитку
dystonia, ae f	дистонія, порушення тону

E

eczēma, ātis n	екзема
elephantiāsis, is f	елефантіаз, слоновість
emboliformis, e	емболіформний, пробковидний
emēsis, is f	блювота
emetīcus, a, um	блювотний
enanthēma, ātis n	енантема
encephalītis, ĩdis f	енцефаліт
<i>e. acarinarum</i>	кліщовий енцефаліт
encephālon, i n	головний мозок
endaortītis, ĩdis f	ендаортит, запалення внутрішньої стінки артерії
endogēnus, a, um	ендогенний, той, що виникає всередині організму
epicrisis, is f	епікриз
epidemīcus, a, um	епідемічний
epileptīcus, a, um	епілептичний
epistāxis, is f	носова кровотеча
epithelium, i n	епітелій

equinus, a, um
erosio, ōnis f
eruptio, ōnis f
erysipēlas, ātis n
erysipelatōsus, a, um
erythēma, atis n
et (сполучник)
eutrophia, ae f
eutrophicus, a, um
evacuatio, ōnis f
evolutio, ōnis f
evulsio, ōnis f
exacerbatio, ōnis f
examinatio, ōnis f
excoriatio, ōnis f
exogēnus, a, um
exophthalmus, i m
expectoratio, ōnis f
expulsio, ōnis f
exsiccōsis, is f
exsudatio, ōnis f
exsudatīvus, a, um
extensio, ōnis f
extirpatio, ōnis f
extractio, ōnis f
extrasystole, es f
extrauterīnus, a, um
extravasatio, ōnis f
exulcerans, ntis

facies, ēi f
fastidium, i n
febris, is f
ferīnus, a, um
fibrillatio, ōnis f
fibrinōsus, a, um
fistūla, ae f
flavus, a, um
focālis, e
focus, i m
foetor, ōris m
f(o)etus, us m
fontaneus, a,
umfractūra, ae f
f. aperta
f. clausa

кінський
ерозія, роз'їдання
висип, висипання
рожа, рожисте запалення шкіри
бешиховий
еритема
і
еуротрофія, здоровий зовнішній вигляд
еуротрофічний
евакуація, видалення
розвиток
вивих
загострення
обстеження, дослідження
кровоточивість
екзогенний, що виникає впливом зовнішніх факторів
екзофтальм, витрішкуватість
відхаркування
вигнання
зневоднення
виділення ексудату
ексудативний, пов'язаний з виділенням ексудату
розтягнення
екстирпація, повне видалення органу, викорінення
втяг
екстрасистола, додатковий (передчасне) скорочення серця
позаматковий
крововилив, кровотеча
виразковий

F

обличчя
огида, неприйняття
лихоманка
гавкаючий
фібриляція, мерехтіння
фібринозний, волокнистий
фістула, свищ
жовтий
вогнищевий
вогнище, центр
поганий запах, сморід
плід
фонтанний, рясний, неприборканий
перелом
відкритий перелом
закритий перелом

f. complicāta

fremītus, us m

f. vocalis

functionālis, e

fungicīdus, a, um

furunculōsis, is f

furuncūlus, i m

fuscus, a, um

ускладнений перелом

шум, шепіт, бурмотання

голосове тремтіння

функціональний

протигрибковий

фурункульоз

фурункул

темний, чорно-бурий, чорнуватий

G

gangraena, ae f

gestatio, ōnis f

gaster, tris f

gastroesophagēus, a, um

genu, us n

gibbus, i m

gingīva, ae f

glandūla, ae f

g. suprarenalis

glaucoma, atis n

gravatio, ōnis f

gravīda, ae f

graviditas, atis f

grippus, i m

gustatorius, a, um

gynaekologicus, a, um

гангрена

вагітність

шлунок

шлунково-стравохідний

коліно

горб

десна

залоза

наднирник

глаукома

скрута, тяжкість

вагітна (жінка)

вагітність

грип; = *influenza, ae f*

смаковий

гінекологічний

H

habituālis, e

habitus, us m

haematogēnus, a, um

haemolyticus, a, um

haemoptoë, ës f

haemorrhagicus, a, um

hecticus, a, um

helminthicus, a, um

helminthus, i m

hepar, ātis n

hepatitis, īdis f

hereditarius, a, um

hernia, ae f

звичний

габітус, зовнішній вигляд, зовнішність, статура

гематогенний

гемолітичний

гемоптоє, кровохаркання

геморагічний

виснажуючий

глистовий

гельмінт, глист

печінка

гепатит

спадковий

грижа

herpes, ětis m	герпес
herpetĭcus, a, um	герпетичний
herpetiformis, e	герпетиформний
hordeŏlum, i n	ячмінь
horizontālis, e	горизонтальний
humĭdus, a, um	вологий
humor, ōris m	волога, рідина
hydrops, opis m	водянка
hyperglykaemicus, a, um	гіперглікемічний
hyperreflexio, ōnis f	гіперрефлексія
hypertrophĭa, ae f	гіпертрофія
hypophysarius, a, um	гіпофізарний
hypoxia, ae f	гіпоксія, кисневе голодування

I

iatrogĕnus, a, um	див. jätrogĕnus
ichthyŏsis, is f	іхтіоз, зроговіння шкіри
ictĕrus, i m	жовтяниця
ictus, us m	удар, повштовх
ileum, i n	клубова кишка
ileus, i m	кишкова непрохідність
immatŭrus, a, um	незрілий;
immĭnens, ntis	загрозливий
imminentĭa, ae f	загроза
immobilĭtas, ātis f	імобільність, нерухомість
impetĭgo, ĩnis f	імпетиго
implantatio, ōnis f	імплантація, впровадження, вживлення
implĕnus, a, um	неповний
impressio, ōnis f	вдавлення
incarceratio, ōnis f	обмеження, защемлення
incisio, ōnis f	різь
incĭsus, a, um	різаний
incomplĕtus, a, um	неповний
incubatĭvus, a, um	інкубаційний
incurabilis, e	що не підлягає лікуванню, невиліковний
induratio, ōnis f	затвердіння
indurātus, a, um	ущільнений, щільний
inedĭa, ae f	голодування
inertia, ae f	інерція, бездіяльність, млявість
<i>i.uterĭna</i>	слабкість родової діяльності
infantĭlis, e	інфальтивний, дитячий
infantilismus, i m	інфантилізм
infarctus, us m	інфаркт
infectio, ōnis f	інфекція, зараження
infectiŏsus, a, um	інфекційний
inflammatio, ōnis f	запалення
inguinālis, e	паховий
inoperabilis, e	інооперабельний, той, що не підлягає операції
inordinātus, a, um	безладний, мимовільний
inspectio, ōnis f	огляд

insufficientia, ae f	недостатність
insultus, us m	інсульт
intermittens, ntis	інтермітуючий, переміжний
internus, a, um	внутрішній
intertrigo, ĩnis f	попрілість
interventriculāris, e	міжшлуночковий
intervertebrālis, e	міжхребетний
intoxicatio, ōnis f	інтоксикація, отруєння
intracranialis, e	внутрішньочерепний
intubatio, ōnis f	інтубація
invaginatio, ōnis f	інвагінація
invasio, ōnis f	інвазія, впровадження, вторгнення
inversus, a, um	зворотний, оборотний
inveterātus, a, um	
irregulāris, e	нерегулярний, нестабільний
ischaemia, ae f	ішемія
ischaemicus, a, um	ішемічний
ischuria, ae f	ішурія, затримка сечі
J	
jatrogēnus, a, um	ятрогенний, що виник в результаті впливу на хворого словом або дією лікаря
juvenilis, e	юнацький
K	
kyphosis, is f	кіфоз
L	
labium, i n	губа
labor, ōris m	праця, робота; тут: перейми
<i>labores parturientes</i>	родові перейми
lac, lactis n	молоко
lacerātus, a, um	рваний
laesio, ōnis f	порушення, пошкодження
laesus, a, um	порушений
laryngotracheitis, ĩdis f	ларинготрахеїт
latens, ntis	латентний, прихований
lentus, a, um	повільний, тут: затяжний
leptomeningitis, ĩdis f	лептоменингіт
leucocytosis, is f	лейкоцитоз, множинність лейкоцитів у крові, (білокрів'я)
leucolysis, is f	лейколіз, руйнування лейкоцитів
lichen, ěnis m	лишай
lipoma, ātis n	ліпома
liquor, ōris m	рідина
lobāris, e	частковий, односторонній
longitudinālis, e	поздовжній
lordosis, is f	лордоз
lumbāgo, ĩnis f	люмбаго
lumbālis, e	поперековий
lupus, i m	вовк, тут: вовчак

l. erythematōsus

luxatio, ōnis f

macūla, ae f

magnus, a, um

major, jus

malignus, a, um

mamma, ae f

manuālis, e

marasmus, i m

marmorātus, a, um

massa, ae f

massīvus, a, um

mastītis, īdis f

matutīnus, a, um

medicamentōsus, a, um

medicamentum, i n

medicinālis, e

medicōsus, a, um

medius, a, um

otītis media

membrana, ae f

m. tympanīca

membrum, i n

mentālis, e

mercurialismus, i m

microclysma, ātis n

mitrālis, e

mobilitas, ātis f

mollis, e

mongolismus, i m

morbidity, ātis f

morbilli, ōrum m

morbus, i m

m. Botkini

mors, mortis f

morsus, a, um

mortuositas, ātis f

motio, ōnis f

mucōsa, ae f

multiplex, īcis

murmur, ōris n

musculū, i m

myocardium, i n

naevus, i m

nanismus, i m

nanus, i m

naturālis, e

червоний вовчак

вивих

М

пляма

великий, тут: рясний

великий, більший

злякисний

молочна залоза

мануальний, ручний

маразм

мармуровий

маса

масивний, рясний, поширений, множинний

мастит, запалення молочної залози

ранковий

медикаментозний

медикамент, ліки

медичний, лікувальний

лікувальний

середній

запалення середнього вуха

мембрана, перетинка

барабанна перетинка

член, кінцівка

ментальний, розумовий

меркуріалізм, отруєння ртуттю

мікроклізма

мітральний, двостулковий

мобільність, рухливість

м'який

монголізм, застаріла назва хвороби Дауна

захворюванність

кір

хвороба, захворювання

хвороба Боткіна

смерть

вкусений

смертність

рух

слизова (оболонка)

множинний

шум, бурмотання

м'язи

міокард, серцевий м'яз

N

невус, рідна пляма

нанізм

карлик

натуральний, природний

nausēa, ae f
necrōsis, is f
necrotīcus, a, um
neonātus, i m, f
nephrosīs, is f
neurodermītis, īdis f
neuropathīcus, a, um
neurotoxīcus, a, um
neurotrōpus, a, um
nodulōsus, a, um
nodus, i m
normālis, e
nycturia, ae f

obesītas, ātis f
obligātus, a, um
obliteratio, ōnis f
obnubilatio, ōnis f
obstipatio, ōnis f
obstructio, ōnis f
obstructīvus, a, um
obtūsus, a, um
occipitālis, e
occlusio, ōnis f
ocūlus, i m
odor, ōris m
oedēma, ātis n
olfactorius, a, um
orgānon, i n
os, oris n
os, ossis n
osseus, a, um
ostium, i n
ovarium, i n
oxaluria, ae f
ozaena, ae f

pallīdus, a, um
pallor, ōris m
palpatio, ōnis f
palpēbra, ae f
papilla, ae f
papulōsus, a, um
paralýsis, is f
parenterālis, e
parēsis, is f
parotītis, īdis f
partiālis, e
partus, us m
p. matūrus

нудота
некроз, омертвіння
некротичний
немовля
нефроз
нейродерміт
невропатичний
нейротоксичний
нейротропний
вузликівий
вузол
нормальний
ніктурія, нічне нетримання сечі

О

надмірна повнота, ожиріння
обов'язковий
зрощення
помутніння
запор
обструкція
обструктивний, утруднений
ослаблений
потиличний
оклюзія, замикання, закривання
око
запах
набряк
нюховий
орган
рот
кістка
кістковий
гирло
яєчник
оксалурія, виділення з сечею оксалатів
озена

Р

блідий, білий
блідність
пальпація
віко
сосочок
папульозний
параліч
парентеральний
парез, неповний параліч
паратит, свинка, запалення привушних залоз
парціальный, частковий
пологи
зрілі (своєчасні) пологи

<i>p. praematurus</i> (<i>immaturus, praecox</i>)	незрілі (передчасні ранні) пологи
<i>p. rapīdus</i>	швидкі пологи
<i>p. spontaneus</i>	спонтанні (мимовільні) пологи
<i>p. serotīnus</i>	запізнілі пологи
pastositas, ātis f	пастозність
pathologia, ae f	патологія
pathologicus, a, um	патологічний
pediculosis, is f	педикульоз
pendulus, a, um	висячий
per (<i>прийм. з Acc.</i>)	через, за допомогою
percussio, ōnis f	перкусія
perforans, ntis	прободаючий
perforatio, ōnis f	перфорація, прорив
pericarditis, īdis f	перикардит
perinatālis, e	перинатальний, внутрішньоутробний
perineum, i n	промежина
periōdus, i f	період
permanens, ntis	перманентний, постійний, постійно повторюваний
pernicies, eī f	загибель
pertussis, is f	коклюш
petechia, ae f	потехія, точковий крововилив
pharyngītis, īdis f	фариніт, запалення глотки
phasis, is f	фаза, стадія, період
phlegmōne, es f	флегмона
phthisicus, a, um	фтізичний, сухотний
placenta, ae f	плацента, дитяче місце
planus, a, um	плоский
plasma, ātis n	плазма, щось розвинуте, утворення
plenus, a, um	повний, наповнений
plexus, us m	сплетіння
plica, ae f	складка
pneumectasia, ae f	пневмектазія
pneumonia, ae f	пневмонія, запалення легенів
<i>p. crouppōsa</i>	крупозна пневмонія
<i>p. lobulāris (focālis)</i>	вогнищева пневмонія
<i>p. dextra (sinistra)</i>	пневмонія правостороння (лівостороння)
<i>p. bilaterālis</i>	двустороння пневмонія
<i>p. aspirans</i>	аспіраційна пневмонія
<i>p. interstitiālis</i>	інтерстиціальна (застійна) пневмонія
<i>p. segmentaria</i>	сегментарна пневмонія
polliakiuria, ae f	сечоспускання
pollinosis, is f	поліноз, сінна лихоманка
polypus, i m	поліп
polytopicus, a, um	множинний, поширений
post (<i>прийм. з Acc.</i>)	після
postabortivus, a, um	постабортивний, що відбувся після (внаслідок) аборту
posthaemorrhagicus, a, um	постгеморагічний
posthypoxicus, a, um	постгіпоксичний
postmortālis, e	по смертний
postoperativus, a, um	післяопераційний
posttraumaticus, a, um	посттравматичний
praecox, ōcis	ранній, передчасний

praefebrīlis, e	префібрильний, предліхорадний
praeinfarc̄ticus, a, um	передінфарктний
praematurus, a, um	недостиглий, передчасний
praemortālis, e	передсмертний
praepatellāris, e	препателлярний, що знаходиться перед колінною чашкою
primarius, a, um	первинний
probabilis, e	попередній, ймовірний
professionālis, e	професійний
profundus, a, um	глибокий
prognōsis, is f	прогноз, попереднє впізнавання
progressivus, a, um	прогресивний
prolapsus, us m	пролапс
propendens, ntis	звішуватися, відвислий
prophylacticus, a, um	профілактичний
protractus, a, um	переношений
protrusio, ōnis f	протрузія, випинання
prurigo, ĩnis f	почесуха
pseudocēle, es f	псевдо грижа
psoriāsis, is f	псоріаз
psychogenus, a, um	психогенний, зумовлений психікою
pubertas, ātis f	статеве дозрівання, статєва зрілість
puer, ěri m	дитина, дитя; хлопчик
puerilis, e	дитячий
puerperālis, e	родовий, той, що належить до пологів
pulmo, ōnis m	легке
pulsans, ntis	пульсуючий
pulsus, us m	пульс
<i>p. celer</i>	швидкий пульс
<i>p. tardus</i>	повільний пульс
<i>p. rarus</i>	рідкий пульс
<i>p. (ir)regulāris</i>	(не)регулярний пульс
<i>p. plenus</i>	повний (гарного наповнення) пульс
<i>p. vacuus (inānis)</i>	порожній (поганого наповнення) пульс
<i>p. altus</i>	високий пульс
<i>p. durus</i>	твердий пульс
<i>p. mollis</i>	м'який пульс
<i>p. magnus</i>	сильний пульс
<i>p. parvus</i>	слабкий пульс
<i>p. bigeminus</i>	подвійний пульс
<i>p. alternans</i>	змінний пульс
<i>p. aequālis</i>	рівний пульс
<i>p. diffērens</i>	нерівний (аретмічний) пульс
punctātus, a, um	точковий
punctio, ōnis f	пункція, прокол
punctus, a, um	колотий
purpūra, ae f	пурпура, множинні крововиливи в шкірі
purulentus, a, um	гнілий
pus, puris n	гній
pustūla, ae f	пустула
putrīdus, a, um	гнильний

R

r(h)achitīcus, a, um	рахітичний
-----------------------------	------------

r(h)achītis, idis f	рахіт
rabies, ēi f	сказ
radiohumerālis, e	променоплечовий
ramus, i m	гілка
rapīdus, a, um	швидкий
rarus, a, um	рідкісний
recidīvus, a, um	рецидивний, відновлюючий
rectum, i n	пряма кишка
recurrens, ntis	рекурентний, поворотний
reflectorius, a, um	рефлекторний
reflexus, us m	рефлекс, реакція у відповідь
refluxus, us m	рефлюкс
remedium, i n	засіб
remissio, ōnis f	ремісія
ren, renis m	нирка
renālis, e	нирковий
renoprīvus, a, um	ренопрівний, зумовлений відсутністю нирки
repositio, ōnis f	вправлення
resectio, ōnis f	резекція, видалення частини органу чи анатомічного утворення
respiratio, ōnis f	респірація, дихання
respiratorius, a, um	дихальний
retardatio, ōnis f	ретардація, уповільнення
retentio, ōnis f	ретенція, затримка
reticulāris, e	сітчастий
retropharyngēus, a, um	заглотковий
rheumatīcus, a, um	ревматичний
rheumatismus, i m	ревматизм
rheumocardītis, idis f	ревмокардит
rigiditas, ātis f	ригідність
r(h)onchus, i m	хрип
roseus, a, um	рожевий
rubeōla, ae f	червоний
ruber, bra, brum	розрив
ruptūra, ae f	
salivatio, ōnis f	S салівація, слинотеча
saturnismus, i m	сатурнізм, отруєння свинцем
scabies, ēi f	короста
scapūla, ae f	лопатка
scarlatīna, ae f	скарлатина
sclerōsis, is f	склероз

sclopetarius, a, um	вогнепальний
scoliōsis, is f	сколіоз
scorbutus, i m	скорбут, цинга
scrotum, i n	мошонка
secretio, ōnis f	секреція, виділення
sectio, ōnis f	розтин, розріз
s. caesarea	кесарів розтин
secundarius, a, um	вторинний
seminifer, ěra, ěrum	насіннєвий
senilis, e	старечий
sensibilitas, ātis f	чутливість
separatio, ōnis f	відділення, від'єднання
sepsis, is f	сепсис
septicus, a, um	септичний
septum, i n	перегородка
serōsus, a, um	серозний, сироватковий
serotinus, a, um	пізній
serum, i n	сироватка
seu (сполучник)	або
siccus, a, um	сухий
sideroprivus, a, um	сідеропривний, залізодефіцитний
siderōsis, is f	сідероз, відкладення заліза в тканинах
sigmoideus, a, um	сигмовидний
signum, i n	знак, ознака
similis, e	схожий
singultus, us m	гикавка
situs, us m	розташування
somnolentia, ae f	сонливість
sonor, ōris m	звук, шум
sonōrus, a, um	низький, звучний
spasmus, i m	спазм, судома
sphaerocyticus, a, um	сфероцитарний
spontaneus, a, um	спонтанний, мимовільний
spurius, a, um	помилковий
sputum, i n	мокротиння
stadium, i n	стадія, період
staphylococccicus, a, um	стафілококовий
stasis, is f	стаз, застій, зупинка
status, us m	статус, положення, стан
stenōsis, is f	стеноз, звуження
sterilitas, ātis f	стерильність, безплідність
stomatomycōsis, is f	стоматомікоз, молочниця слизової рота
strabismus, i m	страбізм, косоокість
streptococccicus, a, um	стрептококовий
stressus, us m	стрес, потрясіння, струс
struma, ae f	зоб
stupor, ōris m	ступор, заціпеніння
subacutus, a, um	підгострий
subcutaneus, a, um	підшкірний
subicterus, i m	жовтушність легкого ступеня
subilans, ntis	високий (про звуки)

subītus, a, um
subluxatio, ōnis f
sudorīfer, ěra, ěrum
superior, ius
supravaginālis, e
surdītas, ātis f
surdomūtītas, atis f
symp̄tōma, ātis n
syncōpe, es f
syndrōmum, i n
systēma, ātis n

tachysystolia, ae f
talocrurālis, e
tardus, a, um
tensio, ōnis f
testis, is m
tetania, ae f
tetānus, i m
textus, us m
thrombocytopenīcus, a, um

thorax, ācis m
thymus, i m
thyreoprīvus, a, um
tonsillitis, īdis f
tonsurans, ntis
totālis, e
toxicōsis, is f
toxīcus, a, um
trachea, ae f
tractus, us m
transfusio, ōnis f
transmurālis, e
transplantatio, ōnis f
trauma, ātis n
traumatīcus, a, um
tremor, ōris m
trepanatio, ōnis f
trophīcus, a, um
tropīcus, a, um
tubālis, e
tuberculōsis, is f
tuberculōsus, a, um
tumor, ōris m
turgor, ōris m
tussis, is f
typhus, i m

раптовий, несподіваний
підвивих
потовий
верхній
надпiхвова
глухота
глухонімота
симптом
непритомність
синдром
система

T

тахісістолія, почастішання серцевого ритму на фазі скорочення
гомiлковостопний
пізній
напруга, тонус
яєчко
тетанія
правець
тканина
тромбоцитопенічний, зумовлений недоліком тромбоцитів крові
груди, грудна клітка
тимус, вилочкова залоза
тіреопривний
тонзиліт
стригучий
загальний, повний
токсикоз
токсичний
трахея
тракт, шлях, хід
переливання
трансмуральний
трансплантація, пересадка тканини або органу
травма, пошкодження
травматичний
тремор
трепанация
трофічний
тропічний
трубний
туберкульоз
туберкульозний
пухлина, припухлість, набрякання
тургор
кашель
тиф

U

ulceratio, ōnis f
ulcerōsus, a, um
ulcus, ěris n
undulātus, a, um
unguiformis, e
unilaterālis, e
universālis, e
urethra, ae f
urīna, ae f
urticaria, ae f
utērus, i m

виявлення
виразковий
виразка
хвилеподібний
когтевідний
односторонній
універсальний, загальний
уретра, сечівник
сеча
кропив'янка
матка

V

vaccinālis, e
vaccinatio, ōnis f
vaccīnum, i n
vacuus, a, um
vaginōsis, is f
valva, ae f
valvūla, ae f
varicella, ae f
varix, ĩcis m, f
vasculāris, e
vasculītis, ĩdis f
vasculōsus, a, um
vegetovasculōsus, a, um
vena, ae f
venter, tris m
ventriculāris, e
ventricūlus, i m
vermiformis, e
verrūca, ae f
verrucōsus, a, um
verus, a, um
via, ae f
vibex, ĩcis f
virālis, e
viscus, ěris n
vitiligo, ĩnis f
vitium, i n
vivus, a, um
volvūlus, i m
vomītus us m
vulgāris, e
vulneratio, ōnis f
vulnus, ěris n
v. punctum
v. incīsum
v. lacerātum
v. morsum

вакцинальний
вакцинація, постановка щеплень
вакцина
порожній, порожнистий
вагіноз
клапан
заслінка
вітряна віспа
варікс, розширена вена, венозний вузол
судинний
васкуліт, запалення судин
судинний
вегетосудинний
вена
живіт, черево
шлуночковий
шлунок
червоподібний
бородавка
бородавчатий
істинний
шлях, дорога
вібекс, червона пляма
вірусний
нутрощі
вітіліго
порок
живий
заворот кишок
блювота
вulgарний, звичайний
поранення
рана
колота рана
різана рана
рвана рана
укушена рана

v. sclopetarium

vulva, ae f

vulvītis, īdis f

вогнепальна рана

вульва, жіночі зовнішні статеві органи

вульвіт, запалення органів промежини

X

xiphoideus, a, um

мечеподібний

Z

zoster, ěris

оперізуючий

УКРАЇНСЬКО-ЛАТИНСЬКИЙ КЛІНІКО-АНАТОМІЧНИЙ СЛОВНИК

	A	
акроміальний		acromialis, e
альвеола		alveolus, i m
альвеолярний		alveolaris, e
ампула		ampulla, ae f
аорта		aorta, ae f
аортальний		aortalis, e
апертура		apertura, ae f
апоневроз		aponeurosis, is f
апендикс, придаток		appendix, icis f
артеріальний		arterialis, e
артерія		arteria, ae f
атлант, I шийний хребець		atlas, ntis m
	Б	
барабан		tympanum, i n
барабанний		tympanicus, a, um
бік, сторона		latus, eris n
бічний, латеральний		lateralis, e
блок		trochlea, ae f
борозна		sulcus, i m
брова		supercilium, i n
бронх		bronchus, i m
	В	
вагіна, піхва		vagina, ae f
вагінальний, піхвовий		vaginalis, e
валик, потовщення		agger, eris m
великий		major, majus; magnus, a, um
великий головний мозок		cerebrum, i n
великий палець ноги		hallux, ucis m
великий палець руки		pollex, icis m
великогомілкова кістка		tibia, ae f
в. воротна		vena portae
венозний		venosus, a, um
вертлюг		trochanter, eris m

вертлюжний
верхівка, кінчик
верхній
верхня щелепа
вличний
вилиця
вирізка
виступ
вия
віддалений від центру
відросток
в. ліктьовий
в. плечовий, акроміон
війний (що стосується вії)
вісцеральний
вісь, II шийний хребець
вказівний палець
власний
внутрішній
волокнистий
водопровід
воротар
втиснення
вуздечка
вузол
в. нервовий
вухо
вушна раковина
вушний
вхід

ганглії
гирло
гілка
глибокий
глотковий
голівка
голова
головний мозок
гомілка, ніжка

trochantericus, a, um
apex, icis m
superior, ius
maxilla, ae f
zygomaticus, a, um
zygoma, atis n
incisura, ae f
protuberantia, ae f
nucha, ae f
distalis, e
processus, us m
olecranon, i n
acromion, i n
ciliaris, e
visceralis, e
axis, is m
index, icis m
proprius, a, um
internus, a, um
fibrosus, a, um
aquaeductus, us m
pylorus, i m
impressio, onis f
frenulum, i n
nodus, i m
ganglion, i n
auris, is f
auricular, ae f
auricularis, e
aditus, us m; ostium, i n

Г

ganglion, i n
ostium, i n
ramus, i m
profundus, a, um
pharyngeus, a, um
caput, itis n; capitulum, i n
caput, itis n
encephalon, i n
crus, cruris n

гомілковостопний

горб

горбистість

горбок

горло, глотка

гортанний

гортань

гострий

гребінь

груди

грудина

грудна клітка

грудний

губа

дах

дванадцятипала кишка

дельтоподібний

дерево життя

діафрагма, перепона

дно

довгий

додатковий

долонний

долоня

дуга

епітелій

живіт

жировий

жовтий

жовчна протока

жовчний

жовчний міхур

жувальний

завіса

talocruralis, e

tuber, eris n

tuberositas, atis f

tuberculum, i n

pharynx, ngis m

laryngeus, a, um

larynx, ngis m

acer, cris, cre

crista, ae f

pectus, oris n

sternum, i n

thorax, acis m

thoracicus, a, um;

pectoralis, e

labium, i n

Д

tegmen, inis n

duodenum, i n

deltoideus, a, um

arbor vitae (cerebelli)

diaphragma, atis n

fundus, i m

longus, a, um

accessorius, a, um

palmaris, e

palma, ae f

arcus, us

Е

epithelium, i m

Ж

abdomen, inis n;

venter, tris m

adiposus, a, um

flavus, a, um

ductus choledochus

biliaris, e; felleus, a, um

vesica(ae) fellea (biliaris)

massetericus, a, um

З

velum, i n

заглибина		recessus, us m
задній		posterior, ius
задній прохід		anus, i m
залоза		glandula, ae f
зап'ясний		carpeus, a, um
зап'ясток		carpus, i m
заслінка		valvula, ae f
затувальний		obturatorius, a, um
звивина		gyrus, i m
зв'язка		ligamentum, i n
згин		flexura, ae f
зіниця		pupilla, ae f
зовнішній		externus, a, um
зоровий		opticus, a, um
зуб		dens, dentis m
<i>з. молочний (відпадаючий)</i>		dens deciduus
<i>з. мудрості (пізній)</i>		dens serotinus
<i>з. постійний</i>		dens permanens
<i>з. різцевий (різець)</i>		dens incisivus
<i>з. ікловий (собачий), ікло</i>		dens caninus
<i>з. великий корінний, моляр</i>		dens molaris
<i>з. малий корінний, премоляр</i>		dens premolaris
зубний		dentalis, e
	I	
і, та (сполучник)		et
ікло (собачий зуб)		dens (ntis) caninus
	К	
кавернозний, печеристий		cavernosus, a, um
кам'янистий		petrosus, a, um
канал		canalis, is, m
каналець		canaliculus, i m
капсула		capsula, ae f
карман		recessus, us m
кисть, рука		manus, us f
кишка		intestinum, i n
<i>к. дванадцятипала</i>		duodenum, i n
<i>к. ободова</i>		colon, i n
<i>к. порожня</i>		jejunum, i n
<i>к. пряма</i>		rectum, i n
<i>к. сліпа</i>		caecum, i n

<i>к. товста</i>	crassum, i n
кишковий	intestinalis, i n
кільцевий	anularis, e
кінець	extremitas, atis f
кінцівка	membrum, i n
кірковий	corticalis, e
кістка	os, ossis n
<i>к. великогомілкова</i>	tibia, ae f
<i>к. ліктьова</i>	ulna, ae f
<i>к. малогомілкова</i>	fibula, ae f
<i>к. плечова</i>	humerus, i n
<i>к. променева</i>	radius, i m
<i>к. п'яткова</i>	calcaneus, i m
кістковий	osseus, a, um
кісточка	malleolus, i m
клиноподібний	sphenoidalis, e; cuneiformis, e
клітина, ячейка	cellula, ae f
клубовий	iliacus, a, um
клубок	glomus, eris n
клювоподібний	coracoideus, a um
ключичний	clavicularis, e
ключиця	clavicula, ae f
коліно	genu, us n
кон'юнктива (слизова оболонка ока)	conjunctiva, ae f
кора, кіркова речовина	cortex, icis m
корінь	radix, icis f
короткий	brevis, e
косий	obliquus, a, um
край	margo, inis m
крижова кістка	os sacrum
крижовий	sacralis, e
крило	sacer, cra, crum (os)
крилоподібний	ala, ae f
крилоподібно-піднебінний	pretygoideus, a, um
крильний	pterygopalatinus, a, um
кришталик	alaris, e
кровоносний	lens, lentis f
круглий	sanguineus, a um
	rotundus, a, um (m., lig.)

круговий
куприк
куприковий
кут

латеральний, бічний
легеневий
легеня
леміш
листок
литка
литковий
лицевий
лівий
лікоть
ліктьова кістка
ліктьовий
ліктьовий відросток
лімфатичний
лінія
лоб
лобковий
лобний
лопатка
лопатково-під'язиковий
луска
лускатий

малий

малогомілкова кістка
маса
матка
миска, таз
м. ниркова
міжзап'ясний
міжзубний
міжкістковий

teres, etis
anularis, e; circularis, e
coccyx, ygis m
coccygeus, a um
angulus, i m

Л

lateralis, e
pulmonalis, e
pulmo, onis m
vomer, eris m
folium, i n
sura, ae f
suralis, e
fasialis, e
sinister, tra, trum
cubitus, i m
ulna, ae f
ulnaris, ae f
olecranon, i n
lymphaticus, a, um
linea, ae f
frons, frontis f
pubicus, a, um
frontalis, e
scapula, ae f
omohyoideus, a, um
squama, ae f
squamosus, a, um

М

minor, us
(про парні утворення),
parvus, a, um
fibula, ae f
massa, ae f
uterus, i m
pelvis, is f
pelvis (is) renalis
intercarpeus, a, um
interdentalis, a, um
interosseus, a, um

міжм'язовий
міжфаланговий
мізинець
міхур
м. жовчний
м. сечовий
мозковий
мозок, мозкова речовина
м. великий
м. головний
м. довгастий
м. кістковий
м. спинний
мозочок
молочна залоза
молярний
м'яз
м. відвідний
м. жувальний
м.-згинач
м.-зморщувач
м.-натягувач
м.-обертач
м. опускаючий
м. піднімаючий яєчко
м. привідний
м. пронатор
м. розгинач
м. розширюючий
м. супінатор
м'язовий
м'яка мозкова оболонка
м'який

навколоносовий
наднирник, надниркова залоза

надчеревний
найбільший
найвищий

intermuscularis, e
interphalangeus, a, um
digitus(i) minimus
vesica, ae f
vesica(ae) fellea (biliaris)
vesica(ae) urinaria
medullaris, e
medulla, ae f
celebrum, i n
encephalon, i n
medulla oblongata
medulla ossium
medulla spinalis
cerebellum, i n
mamma, ae f
molaria, e
musculus, i m
m. abductor
m. masseter
m. flexor
m. corrugator
m. tensor
m. rotator
m. depressor
m. levator
m. cremaster
m. pronator
m. extensor
m. dilatator
m. supinator
muscularis, e
pia (ae) mater (tris)
mollis, e

Н

paranasalis, e
glandula (ae)
suprarenalis (is)
epigastricus, a, um
maximus, a, um
supremus, a, um

найменший
наколінок
напівмісяцевий
нерв
нервовий
нервовий вузол, ганглії
нижній
нижньощелепний
нижня щелепа
нирка
нирковий
ніготь
ніжка
ніс
нога, ступня
носовий

область
обличчя
ободова кишка
оболочка
о. мозкова
о. слизова
о. сполучна (ока)
овальний
окістя
основа
остистий
ость
отвір
очна ямка, орбіта
очноямковий

пазуха
палець
п. великий (руки)
п. великий (ноги)
п. вказівний
пальцевий
пах

minimus, a, um
patella, ae f
semilunaris, e
nervus, i n
nervosus, a, um
ganglion, i n
inferior, ius
mandibularis, e
mandibula, ae f
ren, renis m
renalis, e
unguis, is n
crus, cruris n
nasus, i m
pes, pedis m
nasalis, e

О

region, onis f
facies, e
colon, i n
tunica, ae f
meninx, ngis f
mucosa, ae f
conjunctiva, ae f
ovalis, e
periosteum, i n
basis, is f
spinosus, a, um
spina, ae f
foramen, inis n
orbita, ae f
orbitalis, e

П

sinus, us m
digitus, i m
pollex, icis m
hallux, ucis m
index, icis m
digitalis, e
unguen, inis n

пахва	axilla, ae f
пахвовий	axillaris, e
паховий	inguenalis, e
перегородка	septum, i n
передній	anterior, ius
передпліччя	antebrachium, i n
передсердя	atrium, i n
перелом	fractura, ae f
перетинка	membrana, ae f
перетинчастий	membranaceus, a, um
перехрест	chiasma, atis n
печеристий	cavernosus, a, um
печінка	hepar, atis n
півень	gallus, i m
підборіддя	mentum, i n
підборідний	mentalis, e
підколінний	popiteus, a, um
піднадколінний	infapatellaris, e
піднебінний	palatinus, a, um
піднебінно-півховий	palatovaginalis, e
піднебіння	palatum, i n
піднижнещелепний	submandibularis, e
підорбітальний	infraorbitalis, e
підощва	planta, ae f
підреберний	subcostalis, e
підчеревний	hypochondriacus, a, um
підшкірний	hypogastricus, a, um
підшлункова залоза	subcutaneus, a, um
під'язиковий	pancreas, atis n
<i>n. кістка</i>	sublingualis, e
<i>n. нерв</i>	hyoideus, a, um,
пластинка	n. hypoglossus, a, um
пластинчастий	lamina, ae f; lamella, ae f
плевральний	lamellaris, e
плече	pleuralis, e
плечова кістка	brachium, i n
плечовий	humerus, i m
плюсна	brachialis, e
поверхневий	metatarsus, i m
	superficialis, e

поверхня	facies, ei f
повіка	palpebra, ae f
поживний	nutricius, a, um
поздовжній	longitudinalis, i m
поперек	lumbus, i m
попереково-крижовий	lumbosacralis, e
поперечний	transversus, a, um
пора	porus, i m
порожнина, п. (раковини, барабану)	cavum, i n; cavitas, atis f
порожнистий	cavus, a, um
потилиця	occiput, itis n
потиличний	occipitalis, e
пояс	cingulum, i n
правий	dexter, tra, trum
премоляр, малий корінний зуб	dens (ntis) premolaris (is)
привушна залоза	(gl.) parotis, idis f
привушний	parotideus, a, um
придаток	appendix, icis f
присінок	vestibulum, i n
проксимальний	proximalis, e
промежина	perin(a)eum, i n
променевиий	radialis, e
проміжний, середній	(inter)medius, a, um
промінь	radius, i m
простата	(gl.) prostata, ae f
простий	simplex, icis
простір, проміжок	spatium, i n
протока	ductus, us m
прохід	meatus, us m
пряма кишка	rectum, i m
прямий	rectus, a, um
пупковий	umbilicalis, e
пупок, пуповина	umbilicus, i m
п'ясний	metacarpalis, e, metacarpeus, a um
п'ятка	calx, calcis f
п'ятковий	calcaneus, a, um
равлик	cochlea, ae f
равликовий	cochlearis, e

P

райдужка (райдужна оболонка ока)

раковина

реберний

ребро

ректальний

речовина

р. кіркова, кора

решітчастий

ріг

рідина

різець

різцевий

розтяг

рот

рука, кисть

рукоятка, держак

рухомий

сальник

сальниковий

сегмент

сегментарний

селезінка

серединний

середній

серозний

серцевий

сечівник

сечовивідний канал

сечостатевий

сигмоподібний

симпатичний

синовіальний

синхондроз

система

сідло

сідничний

iris, iridis f

concha, ae f

costalis, e

costa, ae f

rectalis, e

substantia, ae f

cortex, icis m

ethmoidalis, e

cornu, us n

liquor, oris m;

humor, oris m

dens incivus

incisivus, a, um

extension, onis f

os, oris n

manus, us f

manubrium, i n

mobilis, e

С

omentum, i n

omentalis, e

segmentum, i n

segmentarius, a, um;

segmentalis, e

lien, lienis m

medianus, a, um

medius, a, um; medialis, e

serosus, a, um

cardiacus, a, um

ureter, eris m

urethra, ae f

urogenitalis, e

sigmoideus, a, um

sympathicus, a, um

synovialis, e

synchondrosis, is f

systema, atis n

sella, ae f

ischiadicus, a, um

сідничний	glut(a)eus, a, um
сітка	rete, is n
сітківка	retina, ae f
сітчастий	reticularis, e
складка	plica, ae f
складний	compositus, a, um
склепіння	fornix, icis m
склоподібний	vitreus, a, um
скроня	tempus, oris n
скроневий	temporalis, e
скронево-тім'яний	temporoparietalis, e
слизовий	mucosus, a, um
слізний	lacrimalis, e
сліпий	caecus, a, um
слуховий	auditivus, a, um,
	acusticus, a um
	(a.) carotis, idis f
сонна артерія	caroticus, a, um
сонний	papilla, ae f
сосочок	mastoideus, a, um
сосцеподібний	commissura, ae f
спайка	dorsum, i n
спина, тил	medulla (ae) spinalis
спинний мозок	cerebrospinalis, e
спинномозковий	communis, e
спільний	plexus, us m
сплетіння	junctura, ae f
сполучення, зчленування	connectivus, a, um
сполучний	penis, is n
статевий член	peiculus, i m
стебло	femur, oris n
стегно	os femoris
стегнова кістка	paries, etis m
стінка	truncus, i m
стовбур, тулуб	pes, pedis m
стопа, нога	oesophagus, i m
стравохід	stapes, edis m
стремінце	chorda, ae f
струна	vas, vasis n
судина	articulatio, onis f
суглоб	

суглобовий	articularis, e
сумка	bursa, ae f
сухожилковий	tendineus, a, um
сухожилок	tendo, inis m
сфінктер	(m.) sphincter, eris m
T	
таз	pelvis, is f
тазовий	pelvinus, a, um
таламус, зоровий горб мозку	thalamus, i m
тверда мозкова оболонка	dura(ae) mater(tris)
твердий	durus, a, um
тильний	dorsalis, e
тіло, тулуб	corpus, oris n
тім'я, вершина	vertex, icis m
тім'яний	parietalis, e
тім'ячко	fonticulus, i m
тканина	textus, us m
тонкий	tenius, e
трапеціподібний	trapezoideus, a, um, trapezius, a, um
трахея	trachea, ae f
триголовий	triceps, cipitis
трикутник	trigonum, i n
труба	tuba, ae f
тулуб, стовбур	truncus, i m
У	
утримувач	retinaculum, i n
Ф	
фаланга	phalanx, ngis f
фасція	fascia, ae f
фіброзний	fibrosus, a, um
X	
харчовий	oesophagus, a, um
хибний	spurius, a, um
хід, прохід	meatus, us m
хребець	vertebra, ae f
хребтовий	vertebralis, e
хрящ	cartilago, inis f

хрящовий		cartilagineus, a, um
	Ц	
центральний		centralis, e
цибулина		bulbus, i m
	Ч	
частина, бік		pars, partis f
частка		lobus, i m
частковий		lobaris, e
червоний		ruber, bra, brum
черевний		abdominalis, e; ventralis, e
черевце, черево		venter, ntris m
череп		cranium, i n
	Ш	
шерохуватий		asper, era, erum
шийка, шия		collum, i n; cervix, icis f
шийний		cervicalis, e
шилоглотковий		stylopharyngeus, a, um
шилопід'язиковий		stylohyodeus, a, um
шилоподібний		styloideus, a, um
широкий		latus, a, um
шлунок		gaster, tris f
шов (кістковий)		sutura, ae f
шов (м'який)		raphe, es f
	Щ	
щелепа верхня		maxilla, ae f
щелепа нижня		mandibula, ae f
щитоподібний		thyreoideus, a, um
щілина, розщілина		fissura, ae f; hiatus, us m
щілина (рота)		rima, ae f
щічний		buccalis, e
шкіра		cutis, is f
шкірний		cutaneus, a, um
щока		bucca, ae f
	Я	
ядро		nucleus, i m
яєчко		testis, is m
яєчник		ovarium, i n
язик		lingua, ae f
язиковий		lingualis, e

ямка (кругла)

ямка (поздовжня)

яремний

ясна

fovea, ae f

fossa, ae f

jugularis, e

gingiva, ae f

**ЛАТИНСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ СЛОВНИК**

A

Absinthium, i n	полин
acetas, atis m	ацетат
aceticus, a, am	оцтовий
acetum, i n	оцет
acetylsalicylicus, a, um	ацетилсаліциловий
acidum, i n	кислота
a. aceticum	оцтова кислота
a. acetylsalicylicum	ацетилсаліцилова кислота
a. arsenicum	миш'якова кислота
a. ascorbinicum	аскорбінова кислота
a. benzoicum	бензойна кислота
a. boricum	борна кислота
a. citricum	лимонна кислота
a. folicum	фолієва кислота
a. glutaminicum	глутамінова кислота
a. hydrochloricum	хлористоводнева (соляна) кислота
o. hydrocyanicum	ціанистоводнева (синильна) кислота
a. lacticum	молочна кислота
a. nicotinicum	нікотинова кислота
a. nitricum	азотна кислота
a. phosphoricum	фосфорна кислота
a. sulfuricum	сірчана кислота
a. salicylicum	саліцилова кислота
activatus, a, um	активований
Acyclidinum, i n	ациклідин
ad (прийм. з Acc.)	до, у, при
addo, ere 3	додавати
adenosintriphosphoricus, a, um	аденозінтрифосфорний
adhaesivus, a, um	липкий
adhibeo, ere 2	застосовувати, використовувати
adjuvans, ntis	допоміжний
Adonis (idis m, f) vernalis (is)	горицвіт весняний
Adrenalinum, i n	адреналін
aequalis, e	однаковий, рівний
aërosolum, i n	аерозоль

Aethacridinum, i n	етакридин
Aethazolum, i n	етазол
aether, eris m	ефір
aethereus, a, um	ефіровий
Aethinyloestradiolum, i n	етинілестрадіол
aethylicus, a, um	етиловий
Aethylii caproas (atis m)	етилкапроат
Aethylii chloridum (i n)	етилхлорид
Aethylmorphinum, i n	етилморфін
albus, a, um	білий
Aloe, es f	алое
Althaea, ae f	алтей
Aluminium, i n	алюміній
amarus, a, um	гіркий
Aminazinum, i n	аміназин
Ampicillinum, i n	ампіцилін
ampulla, ae f	ампула
Amydopyrinum, i n	амідопірин
Amygdala, ae f	мигдаль
amylaceus, a, um	крохмальний
Amylii nitris (itis m)	амілінітрит
amylum, i n	крохмаль
a. Tritici	пшеничний крохмаль
ana	порівну, по
Anaesthesinum, i n	анестезин
Anaesthesolum, i n	анестезол
anhydricus, a, um	безводний
Anisum, i n	ганус, аніс
antacidus, a, um	антацидний, противоізжоговий
antiasthmaticus, a, um	протиастматичний, антиастматичний
antirabicus, a, um	антирабічний, (проти сказу)
Anusolum, i n	анузол
Apomorphinum, i n	апоморфін
aqua, ae f	вода
aquosus, a, um	водний
Argentum, i n	срібло
Arnica, ae f	арніка
arsenas, atis m	арсенат
arsenicus, a, um	миш'яковистий
Arsenicum, i n	миш'як

arsenis, itis m	арсеніт
Aspirinum, i n	аспірин
Atropinum, i n	атропін
auctor, oris m	автор, упорядник
audio, ire 4	слухати, чути
Aurum, i n	золото; золото
В	
bacca, ae f	ягода
balsamum, i n	бальзам
Barbamyllum, i n	барбаміл
Barbitalum-natrium, i n	барбітал-натрій, барбітал-натрієва соль
Barium, i n	барій
Belladonna, ae f	беладона, красавка
benzoas, atis m	бензоат
benzoicus, a, um	бензойний
Benzonaphtholum, i n	бензонафтол
Benzylpenicillinum, i n	бензилпеніцилін
Betula, ae f	береза
Biseptolum, i n	бісептол
Bismuthum, i n	вісмут
boricus, a, um	борний
Borum, i n	бор
Bromisovalum, i n	бромізовал
Bromum, i n	бром
Butadionum, i n	бутадіон
butyrum, i n	масло (тверде)
С	
Cacao (нескл.)	какао
Calamus, i m	аїр, аїр не коріння, лепеха
Calendula, ae f	календула, нігтики
Camphora, ae f	камфора
camphoratus, a, um	камфорний
Capsicum, i n	перець
capsula, ae f	капсула
carbolicus, a, um	карболовий
carbonicus, a, um	карбоновий
cardinalis, e	головний, основний
ceratus, a, um	вощений
Chamomilla, ae f	ромашка
charta, ae f	папір

Chelidonium, i n	чистотіл
Chloroformium, i n	хлороформ
Chlorophthalmum, i n	хлорофтальм
cholagogus, a, um	жовчогінний
chole, es f	жовч
cinereus, a, um	сірий
citissime	найтерміновішим чином
cito	швидко, терміново
citricus, a, um	лимонний
clavus, i m	мозоль
clyσμα, atis n	клізма, промивання
Cocarboxylasum, i n	кокарбоксилаза
Codeinum, i n	кодеїн
coeruleus, a, um	синій, голубий
Coffeinum, i n	кофеїн
Coffeinum(i)-natrii benzoas, atis m	кофеїн-бензоат натрію
Collargolum, i n	коларгол
combustio, onis f	опік
compositus, a, um	складний, складовий
concentratus, a, um	концентрований
congelatio, onis f	обмороження; обморожение
conservatus, a, um	консервований
constituens, ntis	той, що надає форму, формоутворюючий
contra (прийм. з Acc.)	проти
Convallaria, ae f	конвалія
coquo, ere 3	варити, кап'ятити
Corazolum, i n	коразол
Cordiaminum, i n	кордіамін
Cordigitum, i n	кордигід
corrigenс, ntis	коригуючий, виправляючий
cortex, icis m	кора
Crataegus, i f	глід
crystallisatus, a, um	кристалічний
Cucurbita, ae f	гарбуз
cum (з Abl.)	з
cyanidum, i n	ціанід
D	
de (з Abl.)	про
decoctum, i n	відвар
depuratus, a, um	очищений

Dermatolum, i n	дерматол
Desoxycorticosteronum, i n	дезоксикортикостерон
destillo, are 1	дистилювати
Dibazolum, i n	дибазол
Dicainum, i n	дикаїн
Dichlothiazidum, i n	дихлотіазид
dies, ei m, f	день, термін
Digitalis, is f	дигіталіс, наперстянка
diluo, ere 3	розбавляти, розводити
dilutus, a, um	розбавлений, розведений
Dimedrolum, i n	димедрол
dioxydum, i n	діоксид
Diprophyllinum, i n	дипрофілін
diureticus, a, um	сечогінний
divide, ere 3	ділити
do, dare 1	давати
dosis, is f	доза
dragee (нескл.)	драже
Е	
elixir, iris n	еліксир
emplastrum, i n	пластир
emulsum, i n	емульсія
enterosolubilis, e	кишковорозчинний
Ephedra, ae f	ефедр, хвойник
Ephedrinum, i n	ефедрин
Ergotalum, i n	ерготал
Erythromycinum, i n	еритроміцин
Eucalyptus, i f	евкаліпт
Euphyllinum, i n	Еуфілін
ex	з
externus, a, um	зовнішній
extractum, i n	екстракт
Ф	
Farfara, ae f	мати-й-мачуха
Ferrum, i n	залізо
Fio, fieri	робитися, ставати, виходити
flavus, a, um	жовтий
Florenalum, i n	флоренал
flos, floris m	квітка

fluidus, a, um рідкий
folium, i n листок
formicus, a, um мурашиний
Frangula, ae f крушин
fructus, us m плід
Furacilinum, i n фурацилін
Furaginum, i n фурагін
fuscus, a, um темний

G

Galanthaminum, i n галантамін
Galanthus, i m пролісок
gargarisma, atis n полоскання
gelatinosus, a, um желатиновий
gemma, ae f брунька
glycerinosus, a, um гліцериновий
Glycerinum, i n гліцерин
Glycyrrhiza, ae f солодка
Gramicidinum, i n граміцидинин
granulum, i n гранула
gutta, ae f крапля

H

Helianthus, i m соняшник
Heparinum, i n гепарин
herba, ae f трава
Hippophaë, ës f обліпіха
hydrochloricus, a, um хлористоводневий
hydrochloridum, i n гідрохлорид
Hydrocortisonum, i n гідрокортизон
hydrocyanicus, a, um ціановодневий
hydrotartras, atis m гідротартрат
hydroxydum, i n гідроксид
Hyoscyamus, i m білена
Hypericum, i n звіробій

I

Ichthyolum, i n іхтіол
in в на
infans, ntis m, f дитина
infusum, i n настій
inhalatio, onis f інгаляція
injectio, onis f інєкція

Insulinum, i n	інсулін
internus, a, um	внутренний
intravenosus, a, um	внутрішньовенний
isotonicus, a, um	ізотонічний
L	
laboro, are l	працювати
lac, lactis n	молоко
lacticus, a, um	молочний
Laevomycetinum, i n	левоміцитин
Lamella (ae, f) ophthalmica	очна плівка
Lanolinum, i n	ланолін
lente	повільно
Leonurus, i m	пустирник
letalis, e	смертельний
Lincomycinum, i n	лінкоміцин
lingua, ae f	язик
linimentum, i n	лінімент
linio, ire 4	намазувати
Linum, i n	льон
liqor, (oris, m) Ammonii anisatus (i)	нашатирно-анісові краплі
liquor, oris m	рідина
Lithium, i n	літій
Lugolum, i n	Люголь
Lutenurinum, i n	лютенурин
M	
maximus, a, um	найбільший, найвищий
medicatus, a, um	медичний
medicinalis, e	медичний
membranula(ae, f) ophthalmica	очна плівка
Mentha, ae f	м`ята
Mentholum, i n	ментол
Methioninum, i n	метіонін
Methylenum (i n) coeruleum	метиловий синій
Methyl salicylas (atis m)	метилсаліцилат
Methyluracylum, i n	метилурацил
Millefolium, i n	деревій
minimus, a, um	найменший
misceo, ere 2	змішувати
mixtura, ae f	суміш

mucilago, inis f	слиз
Myrtillus, i m	чорниця
N	
narcosis, is f	наркоз
Neomycinum, i n	неоміцин
niger, gra, grum	чорний
nitricus, a, um	азотний
Nitroglycerinum, i n	нітрогліцерин
Norsulfazolum, i n	норсульфазол
numerus, i m	число
nutrio, ire 4	живити
Nystatinum, i n	ністатин
O	
obductus, a, um	вкритий оболонкою
odontalgia, ae f	зубний біль
Oestradiolum, i n	естрадіол
Oleandomycinum, i n	олеандаміцин
oleosus, a, um	олійний
oleum, i n	олія
ol. Amygdalarum	мигдальна олія
ol. Camphorae	камфорна олія
ol. Eucalypti	евкаліптова олія
ol. Helianthi	соняшникова олія
ol. jecoris	риб`ячий жир
ol. Olivarum	оливкова олія
ol. Persicorum	персикова олія
ol. Ricini	рицинова олія
ol. Rosae	олія шипшини
ol. Terebinthinae	скипидар
oliva, ae f	оливка
ophthalmicus, a, um	очний
Oxacillinum-natrium, i n	оксацилін-натрій, оксацилін-натрієва сіль
oxydulatus, a, um	закисний
oxydum, i n	оксид
Oxytetracyclinum, i n	окситетрациклін
P	
Papaverinum, i n	папаверін
pars, partis f	частина
pasta, ae f	паста
pectoralis, e	грудний

per (прийм. з Acc.)	через
peroxydum, i n	пероксид
Persicum, i n	персик
Phenacetinum, i n	фенацетин
Phenobarbitalum, i n	фенобарбітал
Phenylii salicylas (atis m)	фенілсаліцилат
Phenylinum, i n	фенилін
Phosphorus, i m	фосфор
Phthoracizinum, i n	фторацизін
Phthorum, i n	фтор
Pilocarpinum, i n	пілокарпін
pilula, ae f	пілюля
piperitus, a, um	перцевий
placenta, ae f	плацента
Platyphyllinum, i n	платифілін
Plumbum, i n	свинець
post (прийм. з Acc.)	після
prae (прийм. з Abl.)	перед, вперед
praecipitatus, a, um	осаджений
praeparo, are 1	готувати
Prednisolonum, i n	преднізолон
pro (прийм. з Abl.)	для
propionas, atis m	пропіонат
puerilis, e	дитячий
pulveratus, a, um	порошковий
pulvis, eris m	порошок
purificatus, a, um	очищений
purus, a, um	чистий
Puocidum, i n	піоцид
Q	
quantum satis	скільки потрібно
Quercus, us f	дуб
R	
radioactivus, a, um	радіоактивний
radix, icis f	корінь
recipio, ere 3	взяти, брати
rectalis, e	ректальний
rectificatus, a, um	ректифікований, очищений
reductus, a, um	відновлений
refrigero, are 1	охолоджувати

remedium, i n	засіб
repeto, ere 3	повторювати
Rheum, i n	ревінь
rhizoma, atis n	корневище
Riboflavinum, i n	рибофлавін
Ricinus, i m	плід рицинового дерева
r(o)entgenum, i n	рентген
Rosa, ae f	шипшина
Rutinum, i n	рутин
	S
Saccharum, i n	цукор
Saluzidum, i n	салюзид
salveo, ere 2	бути здоровим
Salvia, ae f	шавлія
Sanguisorba, ae f	кровопийка
sano, are 1	лікувати
scabies, ei f	короста
sedativus, a, um	заспокійливий
semen, inis n	насіння
sentio, ire 4	відчувати
serum, i n	сироватка
siccus, a, um	сухий
signo, are 1	позначати
simplex, icis	простий
sine (прийм. з Abl.)	без
sirupus, i m	сироп
solubilis, e	розчинний
solution (onis f) Ammonii caustici	нашатирний спирт
solutio, onis f	розчин
solvo, ere 3	розчиняти
species, ei f	збір
spirituosus, a, um	спиртової
spiritus (us m) Vini	винний спирт
spiritus, us, um	спирт
stadium	густий
statim	негайно
sterilisatus, a, um	стерилізований
steriliso, are 1	стерилізувати
stomachicus, a, um	шлунковий
Streptomycinum, i n	стрептоміцин
Strophantinum, i n	строфантин
Strophanthus, i m	строфант
Strychninum, in	стрихнін
Strychnos, i f	стрихнос

studeo, ere 2	старанно вчитися
sub (с Abl., Acc.)	під
sublingualis, e	під`язиковий
subtilis, e	дрібний, тонкий
succus, i m	сік
Sulfadimezinum, i n	сульфадимізин
sulfas, atis m	сульфат
Sulfur, uris n	сірка
suppositorium, i n	супозиторій, свічка
suspensio, onis f	суспензія
Synoestrolum, i n	сінестрол
Synthomycinum, i n	синтоміцин
	Т
tabuleta, ae f	таблетка
Talcum, i n	тальк
talis, e	такий
Tanninum, i n	танин
Taraxacum, i n	кульбаба
tempus, oris n	час
ter	тричі
Terebinthina, ae f	живиця
Theobrominum, i n	теобромін
Theophyllum, i n	теофілін
Thermopsis, idis f	термопсис
Thiopentalum, i n	тіопентал
Thiopentalum-natrium, i n	тіопентал-натрію
Thymolum, i n	тимол
Thymus, i m	тимус
tinctura, ae f	настій
Tormentilla, ae f	лапчатка
transbuccalis, e	защічний
tussis, is f	кашель
	U
unguentum, i n	мазь
Urtica, ae f	кропива
usus, us m	вживання
ut	щоб
	V
vaccinum, i n	вакцина
vaginalis, e	вагінальний, піхвовий
valeo, ere 2	вітатися
Valeriana, ae f	валер`яна
Vaselinum, i n	вазелін
verto, ere 3	перевертати

Viburnum, i n	калина
video, ere 2	бачити
Vinylinum, i n	вінілін
vitrum, i n	склянка
vivo, ere 3	жити
vivus, a, um	живий
	X
Xeroformium, i n	ксероформ

**УКРАЇНСЬКО-ЛАТИНСЬКИЙ
ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ СЛОВНИК**

A

абрикос	Armeniaka, ae f
адреналін	Adrenalinum, i n
азот	Nitrogenium, i n
азотистий	nitrosus, a, um
азотний	nitricus, a, um
аїр	Calamus, i m
алоє	Aloë, ës f
алтей	Althaea, ae f
амідопін	Amidopyrinum, i n
амілінітрит	Amylii nitris (itis m)
ампіцилін	Ampicillinum, i n
ампула	ampula, ae f
антацидний	antacidus, a, um
анузол	Anusolum, i n
апоморфін	Apomorphinum, i n
арніка	Arnica, ae f
арсеніт	arsenis, itis m
аскорбіновий	ascorbinicus, a um
атропін	Atropinum, i n
ацетилсаліциловий	acetylsalicylicus, a, um

Б

беладонна, красавка	Belladonna, ae f
білий	albus, a, um
бензойний	benzoicus, a, um
береза	Betula, ae f
бісептол	Biseptolum, i n
борний	boricus, a, um
бороментол	Boromentholum, i n
бромізовал	Bromisovalum, i n
бронхолітин	Broncholytinum, i n
брунька	gemma, ae f
брусниця	Vitis (is f) idaea (ae)
бурштиновий	succinicus, a, um

вагінальний, піхвовий

вазелін

вазографін

вакцина

валеріана

валідол

варити

вживання

взяти

відвар

відварити

вінілін

вітамін

вино

вкритий оболонкою

внутрішньовенний

внутрішньом'язовий

вода

відновлений

видавати

висушений

гарбуз

гепарин

гідрокортизон

гідротартрат

гідрокитрат

глід

гліцерин

гліцериновий

гліцерофосфат

глутаміновий

годувати

граміцидин

гранула

грудний

густий

два рази, двічі

В

vaginalis, e

Vaselinum, i n

Vasographinum, i n

vaccinum, i n

Valeriana, ae f

Validolum, i n

coquo, ere 3

usus, us m

recipio, ere 3

decoctum, i n

coquo, ere 3

Vinylinum, i n

vitaminum, i n

Vinum, i n

obductus, a, um

intravenosus, a, um

intramuscularis, e

aqua, ae f

reductus, a, um

da, dare 1

exsiccatum, a, um

Г

Cucurbita, ae f

Heparinum, i n

Hydrocortisonum, i n

hydrotartras, atis m

hydrocitrat, atis m

Crataegus, i f

Glycerinum, i n

glucerosus, a, um

glycerophosphas, atis m

glutaminicus, a, um

nutrio, ire 4

Gramicidinum, i n

granulum, i n

pectoralis, e

spissus, a, um

Д

bis

деревій	Millefolium, i n
дикаїн	Dicainum, i n
димедрол	Dimedrolum, i n
дитина	infans, ntis m, f
дібазол	Dibazolium, i n
дібіоміцин	Dibiomycinum, i n
діоксибензойний	dioxybenzoicus, a, um
діоксид	dioxydum, i n
діуретин	Diuretinum, i n
для	pro
добре	bene
додадвати	addo, ere 3
докладно	exacte
драже	dragee
дуб	Quercus, us f
Е	
евкаліпт	Eucalyptus, i f
екстракт	extractum, i n
еліксир	elixir, iris n
емульсія	emulsum, i n
еритроміцин	Erythromycinum, i n
етазол	Aethazolium, i n
етилкапроат	Aethylii caproas (atis m)
етиловий	aethylicus, a, um
етилхлорид	Aethylii chloridum (i n)
ефедрин	Ephedrinum, i n
ефір	aether, eris m
ефірний	aethereus, a, um
Ж	
желатиновий	gelatinosus, a, um
жовтий	flavus, a, um
жовчогінний	cholagogus, a, um
жовч	chole, es f
жити	vivo, ere 3
З	
з	cum
закисний	oxydulatus, a, um
закінчувати	finio, ire 4
залізо	Ferrum, i n
застосовувати	adhibeo, ere 2

зберігати	servo, are 1
збір	species, ei f (pl.)
звіробій	Hypericum, i n
здоров будь	salveo, ere 2
змішувати	misceo, ere 2
зовнішній	externus, a, um
I	
ізотонічний	isotonicus, a, um
індометацин	Indomethacinum, i n
інсулін	Insulinum, i n
ін`єкція	injectio, onis f
іхтіол	Ichthyolum, i n
K	
какао	Cacao
календула, нагідки	Calendula, ae f
калина	Viburnum, i n
камфора	camphora, ae f
камфорний	camphoratus, a, um
капсула	capsula, ae f
карболовий	carbolicus, a um
касторова олія	oleum (i n) Ricini
кашель	tussis, is f
квітка	flos, floris m
кислота	acidum, i n
кодеїн	Codeinum, i n
кокаїн	Cocainum, i n
колодій	Collodium, i n
конвалія	Convallaria, ae f
концентрований	concentratus, a, um
кора	cortex, icis m
кордіамін	Cordiaminum, i n
корінь	radix, icis f
кореневище	rhizoma, atis n
кофеїн	Coffeinum, i n
кофеїн-бензоат натрію	Coffeinum (i) -natrii benzoas (atis m)
крапля	gutta, ae f
кріп, фенхель	Foeniculum, i n
кропива	Urtica, ae f
крохмаль	Amylum, i n

крохмальний	amylaceus, a, um
крушина	Frangula, ae f
ксероформ	Xeroformium, i n
кульбаба	Taraxacum, i n
кулька	globulus, i m
Л	
лаванда	Lavandula, ae f
ланолін	Lanolinum, ae f
лапчатка	Tormentilla, ae f
льон	Linum, i n
лікувати	sano, are 1; curo, are 1
лимон	Citrus, i m
лимонний	citricus, a, um
лінімент	linimentum, i n
липа	Tilia, ae f
ліпоєвий	lipoicus, a, um
лист	folium, i n
Люголь	Lugolum, i n
лютенурин	Lutenurinum, i n
М	
мазь	unguentum, i n
матір-й-мачуха	Tussilago Farfara, ae f
медичний	medicatus, a, um; medicinalis, e
медротестрон	Medrotestronum, i n
ментол	Mentholum, i n
метиландростендіол	Methylandrostandiolum, i n
метиловий синій	Methylenum(i) coeruleum
метилсаліцилат	Methylii salicylas (atis m)
метионін	Methioninum, i n
мішечок	sacculus, i m
мигдаль	Amygdala, ae f
молочний	lacteus, a, um
молоко	lac, lactis n
морфін	Morphinum, i n
мурашка	formica, ae f
мурашиний	formicicus, a, um
миш`яковистий	arcenicus, a, um
миш`яковий	arcenicicus, a, um
м`ята	Mentha, ae f

м`ята перцова

Mentha (ae f) piperita

навчатися

Н

studeo, ere 2

наркоз

narcosis, is f

насіння

semen, inis n

настій

infusum, i n

настій

tinctura, ae f

нафталан

Naphthalanum, i n

нафтізин

Naphthyzinum, i n

нашатирний спирт

solutio (onis) Ammonii caustici

неоміцин

Neomycinum, i n

нікотиновий

nicotinus, a, um

ністатін

Nystatinum, i n

нітрогліцерин

Nitroglycerinum, i n

новокаїн

Novocainum, i n

новоцефальгін

Novocephalginum, i n

норсульфазол

Norsulfazolum, i n

обволікуючий

О

obvolens, ntis

обліпиха

Hippophaë, ës f

оксацилін

Oxacillinum, i n

окис, оксид

oxydum, i n

окситетрациклін

Oxytetracyclinum, i n

оксолін

Oxolinum, i n

олеандоміцин

Oleandomycinum, i n

оливкова олія

oleum (i n) Olivarum

олія

oleum, i n

олійний

oleosus, a, um

оротат

orotas, atis m

осаджений

praecipitatus, a, um

обережно

caute

охолоджувати

refrigero, are 1

оцет

acetum, i n

оцтовий

aceticus, a, um

очищений

purificatus, a, um

(про спирт, скипидар)

depuratus, a, um

(про сироватку, вакцину)

rectificatus, a, um

очний

ophthalmicus, a, um

папаверін

П

Papaverinum, i n

паперовий	chartaceus, a, um
паста	pasta, ae f
пепсин	Pepsinum, i n
перевернути	verte, ěre 3
перець	Capsicum, i n; Piper, eris n
перекис	peroxydum, i n
персик	Persicum, i n
пілюльна маса	massa (ae) pilularum
піоцид	Pyocidum, i n
пластир	emplastrum, i n
платифілін	Platyphyllinum, i n
плівка	lamella, ae f;
	membranula, ae f
плід	fructus, us m
повторювати	repeto, ěre 3
підшкірний	subcutaneus, a, um
під`язиковий	sublingualis, e
позначати	signo, are 1
полоскання	gargarisma, atis n
порошковий	pulveratus, a, um
порошок	pulvis, eris m
послаблюючий, проносний	laxans, ntis
приймати	sumo, ere 3
пропіонат	propionas, atis m
протиасматичний	antiasthmaticus, a, um
пустирник	Leonurus, i m
пшениця	Triticum, i n
P	
радіоактивний	radioactivus, a, um
розведений	dilutus, a, um
розчин	solutio, onis f
розчинний	solubilis, e
розчиняти	solvo, ere 3
ревінь	Rheum, i n
ректальний	rectalis, e
ретинол	Retinolum, i n
рідкий	fluidus, a, um; liquidus, a, um
рибофлавін	Riboflavinum, i n
ромашка	Chamomilla, ae f

ртуть
рутин

саліциловий

сало

свинець

свинячий

свічка

сечогінний

сироватка

сироп

сік

сінестрол

сінтоміцин

сірий

сірка

сірководневий

сірчастий

сірчаний

складний

слиз

слухати

солодка

соняшник

спирт

спиртовий

стерилізований

стерилізувати

стрептоміцин

стрептоцид

стерилізувати

сульфацил

сульфодимезин

супозиторій

суспензія

сухий

таблетка

тальк

танін

Hydrargyrum, i n

Rutinum, i n

C

salicylicus, a, um

axungia, ae f; adeps, ipis m

Plumbum, i n

suillus, a, um; porcinus, a, um

suppositorium, i n

diureticus, a, um

serum, i n

sirupus, i m

succus, i m

Synoestrolum, i n

Synthomycinum, i n

cinereus, a, um

Sulfur, uris n

hydrosulfuricus, a, um

sulfurosus, a, um

sulfuricus, a, um

compositus, a, um

mucilago, inis f

audio, ire 4

Glycyrrhiza, ae f

Helianthus, i m

spiritus, us m

spirituosus, a, um

sterilisatus, a, um

steriliso, are 1

Streptomycinum, i n

Streptocidum, i n

steriliso, are 1

Sulfacylum, i n

Sulfadimezinum, i n

suppositorium, i n

suspensio, onis f

siccus, a, um

T

tabuleta, ae f

Talcum, i n

Tanninum, i n

теобромін	Theobrominum, i n
теобромін-натрій	Theobrominum-natrium (i n)
терпентинова олія	oleum (i) Terebinthinae
тестостерон	Testosteronum, i n
тіопентал	Thiopentalum, i n
трава	herba, ae f
Ф	
фенацетин	Phenacetinum, i n
фенілсаліцилат	Phenylii salicylas (atis m)
фенобарбітал	Phenobarbitalum, i n
феноксіметил-пеніцилін	Phenoxymethylpenicillinum, i n
фенол	Phenolum, i n
флореналь	Florenalum, i n
фосфор	Phosphorus, i m
фосфористий	phosphorosus, a, um
фосфорний	phosphoricus, a, um
фтор	Fluorum, i n; Phthorum, i n
фурацилін	Furacilinum, i n
Х	
хлористоводневий	hydrochloricus, a, um
хлороформ	Chloroformium, i n
хлортетрациклін	Chlortetracyclinum, i n
хлоретил	Aethylii chloridum (i n)
Ц	
ціанід	cyanidum, i n
циклофосфан	Cyclophosphanum, i n
Ч	
чорниця	Myrtillus, i m
чистий	purus, a, um
Ш	
шавлія	Salvia, ae f
шипшина	Rosa, ae f
шприц-тюбик, трубочка	spritz-tubulus, i m
Я	
яблуко	pomum, i n
яблучнокислий	pomatus, a, um
ягода	bacca, ae f